

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES [*ELEANOR SHARPSTON*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 15. maijā¹

Apvienotās lietas C-103/12 un C-165/12

Eiropas Parlaments (C-103/12)
un
Eiropas Komisija (C-165/12)
pret

Eiropas Savienības Padomi

Padomes Lēmums 2012/19/ES — Juridiskā pamata izvēle — LESD 43. panta 2. un 3. punkts —
Attiecībā uz trešo valsti pieņemtas Eiropas Savienības deklarācijas juridiskais statuss

1. Kuģi, kas kuģo ar Venecuēlas Bolivāra Republikas (turpmāk tekstā – “Venecuēla”) karogu, jau ilgi ir zvejojuši ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā (turpmāk tekstā – “EEZ”)² Francijas Gviānas piekrastē un līdz ar to ES ūdeņos. Francijas Gviānas apstrādes rūpniecība ir atkarīga no šo zvejas kuģu izkrāvumiem. Lai arī 1990. gados notika sarunas, starp Eiropas Savienību (turpmāk tekstā – “ES”) un Venecuēlu faktiski netika noslēgts formāls starptautisks nolīgums, lai gan saskaņā ar ES un starptautiskajām tiesībām šāda veida piekļuve būtu jāneregulē starptautiskā līmenī³. Eiropas Komisijai ir radušās bažas par to, ka šāda regulējuma neesamība ir juridisks šķērslis zvejas iespēju noteikšanā un piešķiršanā Venecuēlas zvejas kuģiem (un tādējādi arī individuālo zvejas atļauju piešķiršanā).

2. 2011. gada 16. decembrī Eiropas Savienības Padome pēc Komisijas priekšlikuma, kurā tā izdarīja grozījumus, un pēc lūguma Eiropas Parlamentam sniegt atzinumu (nevis piekrišanu) ar Lēmumu 2012/19 (turpmāk tekstā – “Lēmums”)⁴ pieņēma deklarāciju attiecībā uz Venecuēlu par zvejas iespēju noteikšanu tās zvejas kuģiem ES ūdeņos (turpmāk tekstā – “Deklarācija”). Venecuēlai Deklarācija tika darīta zināma verbālās notas veidā. Deklarācijas juridiskais pamats bija LESD 43. panta 3. punkts, skatīts kopā ar LESD 218. panta 6. punkta b) apakšpunktu. Komisijas priekšlikums bija pamatots ar LESD 43. pantu, to skatot kopā ar LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunktu⁵. Saskaņā ar LESD 263. pantu Parlaments (lietā C-103/12) un Komisija (lietā C-165/12) cēla prasības, lūdzot atcelt Lēmumu. Būtībā tie apgalvo, ka Lēmumam ir nepareizs juridiskais pamats un ka Padome nav ņēmusi vērā Parlamenta prerogatīvas. Komisija arī apgalvo, ka Padome nav pamatojusi tās izvēlēto juridisko pamatu, kā arī ir sagrozījusi Komisijas priekšlikumu.

1 — Oriģinālvaloda – angļu.

2 — Ar Padomes 1976. gada 3. novembra Rezolūciju par dažiem ārējiem aspektiem 200 jūras jūdžu zvejas zonas izveidē Kopienā no 1977. gada 1. janvāra (OV 1981, C 105, 1. lpp.) Padome nolēma, ka no 1977. gada 1. janvāra “[...] dalībvalstīm, saskaņojot darbības, jāpaplašina savu zvejas zonu robežas 200 jūras jūdžu garumā gar Ziemeļjūras un Ziemeļatlantijas okeāna piekrasti [...]” un “[...] trešo valstu zvejas kuģu zvejas resursu izmantošana šajās zonās jānosaka ar līgumiem starp Kopienu un attiecīgo trešo valsti”.

3 — Skat., piemēram, iepriekš 2. zemsvītras piezīmi un tālāk 23. un 32. punktu.

4 — Padomes 2011. gada 16. decembra Lēmums Nr. 2012/19/ES par to, lai Eiropas Savienības vārdā apstiprinātu Deklarāciju par to, ka zvejas kuģiem, kuri kuģo ar Venecuēlas Bolivāra Republikas karogu, piešķir zvejas iespējas ES ūdeņos Francijas Gviānas piekrastes ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā (OV 2012, L 6, 8. lpp.).

5 — Komisijas priekšlikumā minētā norāde uz LESD 43. pantu, skatot to kopā ar LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunktu, kurā ir noteikti starptautisko līgumu veidi, kuru noslēgšanai ir vajadzīga Parlamenta piekrišana, noteikti ir jāuzskata par norādi uz LESD 43. panta 2. punktu.

ES tiesības

Līgums par Eiropas Savienību

3. Saskaņā ar LES 3. panta 5. punkta otro teikumu ES veicina starptautisko tiesību normu stingru ievērošanu un attīstību. Savukārt LES 21. panta 1. punktā ir noteikts, ka ES starptautiskās darbības virzītājspēks ir starptautisko tiesību ievērošana.

4. LES 17. panta 2. punktā ir paredzēts:

“Ja vien Līgumos nav noteikts citādi, Savienības leģislatīvos aktus var pieņemt, tikai pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu. Pārējos aktus pieņem, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, ja tā paredzēts Līgumos.”

5. LES 47. pantā ir noteikts, ka “Savienība ir tiesību subjekts”.

Līgums par Eiropas Savienības darbību

6. LESD 3. panta 1. punkta d) apakšpunktā “jūras bioloģisko resursu saglabāšana saskaņā ar kopējo zivsaimniecības politiku [turpmāk tekstā – “KZP”]” ir noteikta kā ES ekskluzīvās kompetences joma. Saskaņā ar LESD 4. panta 2. punktu “lauksaimniecība un zivsaimniecība, izņemot jūras bioloģisko resursu saglabāšanu” galvenokārt ir ES un dalībvalstu dalītās kompetences joma.

7. Saskaņā ar LESD 38. panta 1. punktu ES “nosaka un īsteno kopīgu lauksaimniecības un zivsaimniecības politiku”. Šajā tiesību normā ir izskaidrots, ka atsaucies uz “kopējo lauksaimniecības politiku” (turpmāk tekstā – “KLP”) un “lauksaimniecību”, kā arī apzīmējumu “lauksaimniecisks” “attiecina arī uz zivsaimniecību, ievērojot šīs nozares specifiskās īpatnības”.

8. LESD 43. panta 2. un 3. punktā ir noteikts⁶:

“2. Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru un pēc apspriešanās ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju izveido lauksaimniecības tirgu kopīgo organizāciju, kas paredzēta 40. panta 1. punktā [⁷], kā arī citus noteikumus, kas vajadzīgi [KLP] un [KZP] mērķu sasniegšanai.

3. Padome pēc Komisijas priekšlikuma paredz pasākumus par cenu, nodevu, atbalsta un kvantitatīvo ierobežojumu noteikšanu, kā arī par zvejas iespēju noteikšanu un piešķiršanu.”

9. LESD 218. pantā ir paredzēta procedūra attiecībā uz starptautisko nolīgumu apspriešanu sarunās un to noslēgšanu:

“1. Neskarot 207. pantā [⁸] paredzētos īpašos noteikumus, Savienības nolīgumus ar trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām apspriež sarunās un noslēdz saskaņā ar turpmāk norādīto procedūru.

2. Padome atļauj sākt sarunas, pieņem sarunu norādes, atļauj nolīgumu parakstīšanu un noslēdz nolīgumus.

3. Komisija [...] sniedz ieteikumus Padomei, kura pieņem lēmumu, atļaujot sākt sarunas un atkarībā no paredzētā nolīguma priekšmeta izvirzot Savienības sarunu vadītāju vai sarunu grupas vadītāju.

6 — LESD 43. pants ir EKL 37. panta pēctecis. Skat. arī tālāk 14. punktu.

7 — Cita starpā šajā tiesību normā ir noteikti lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas veidi un pasākumi, ko tā var ietvert.

8 — Par kopējo tirdzniecības politiku.

4. Padome var nolīguma sarunu vadītājam dot norādes un iecelt īpašu komiteju, ar kuru apspriežoties, sarunas jāveic.

5. Pēc sarunu vadītāja priekšlikuma Padome pieņem lēmumu, ar kuru atļauj parakstīt nolīgumu un vajadzības gadījumā – to provizoriski piemērot līdz brīdim, kad tas stājas spēkā.

6. Padome pieņem lēmumu par nolīguma slēgšanu pēc nolīguma sarunu vadītāja priekšlikuma.

[..] Padome lēmumu par nolīgumu noslēgšanu pieņem:

a) ar Eiropas Parlamenta piekrišanu šādos gadījumos:

[..]

v) slēdzot nolīgumus jomās, kurās vai nu piemēro parasto likumdošanas procedūru, vai arī īpašu likumdošanas procedūru, kad ir nepieciešama Eiropas Parlamenta piekrišana.

Steidzamos gadījumos Eiropas Parlaments un Padome vienojas par termiņu, kurā šī piekrišana jāsaņem.

b) pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu citos gadījumos. Eiropas Parlaments sniedz atzinumu Padomes noteiktā laikā, kura ilgums atkarīgs no jautājuma steidzamības. Ja atzinums noteiktajā termiņā nav sniegts, Padome ir tiesīga pieņemt lēmumu.

7. Slēdzot nolīgumus, Padome, atkāpjoties no 5., 6. un 9. punkta, var pilnvarot sarunu vadītāju Savienības vārdā apstiprināt grozījumus tad, ja nolīgums paredz tos pieņemt ar vienkāršotu procedūru vai ja grozījumi jāpieņem ar attiecīgo nolīgumu izveidotai struktūrai. Padome var pievienot šim pilnvarojumam īpašus nosacījumus.

8. Padome, īstenojot šo procedūru, pieņem lēmumus ar kvalificētu balsu vairākumu.

[..]

9. Padome pēc Komisijas [..] priekšlikuma pieņem lēmumu, ar ko pārtrauc kāda nolīguma piemērošanu, kā arī nosaka nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu.

10. Eiropas Parlamentu nekavējoties un pilnīgi informē visos procedūras posmos.

11. Jebkura dalībvalsts, Eiropas Parlaments, Padome vai Komisija var saņemt Tiesas atzinumu par to, vai paredzētais nolīgums ir saderīgs ar Līgumu noteikumiem. Ja Tiesas lēmums ir nelabvēlīgs, paredzētais nolīgums nevar stāties spēkā, kamēr tas nav grozīts vai kamēr Līgumi nav pārskatīti.”

10. LESD 293. panta 1. punktā ir noteikts, ka, ja Padome lemj pēc Komisijas priekšlikuma, tā “var grozīt minēto priekšlikumu ar vienprātīgu lēmumu, izņemot gadījumus, kas paredzēti 294. panta 10. un 13. punktā, 310., 312. un 314. pantā, kā arī 315. panta otrajā daļā”.

11. Saskaņā ar LESD 296. panta otro daļu “tiesību aktos ir sniegts to pieņemšanas pamatojums, kā arī norādīti visi priekšlikumi, ieteikumi, iniciatīvas, lūgumi vai atzinumi, kas paredzēti Līgumos”.

12. LESD 263. pantā ir paredzēta Tiesas jurisdikcija izskatīt jautājumus par to, cik likumīgi ir Padomes pieņemtie tiesību akti sakarā ar kompetences trūkumu, būtisku procedūras noteikumu pārkāpumiem, Līgumu vai jebkuru ar to piemērošanu saistītu tiesību normu pārkāpumiem, kā arī sakarā ar pilnvaru nepareizu izmantošanu. LESD 264. pantā ir paredzētas tiesību akta atcelšanas juridiskās sekas:

“Ja prasība ir pamatota, [Tiesa] attiecīgo tiesību aktu pasludina par spēkā neesošu.

Tomēr, pasludinot tiesību aktu par spēkā neesošu, Tiesa, ja uzskata par vajadzīgu, nosaka, kuras no šā tiesību akta sekām jāuzskata par galīgām.”

13. LESD 352. pantā ir noteikts:

“1. Ja Savienības rīcība izrādītos nepieciešama saskaņā ar Līgumos noteiktajām politikas jomām, lai sasniegtu kādu no Līgumos noteiktajiem mērķiem, un tajos nav paredzētas vajadzīgās pilnvaras, Padome pēc Komisijas priekšlikuma un ar Eiropas Parlamenta piekrišanu vienprātīgi pieņem vajadzīgos pasākumus. Ja attiecīgos pasākumus Padome pieņemusi saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru, tā pieņem lēmumu vienbalsīgi, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu un saņemusi Eiropas Parlamenta piekrišanu.

2. Izmantojot [LES] 5. panta 3. punktā minētā subsidiaritātes principa uzraudzības procedūru, Eiropas Komisija vērš valstu parlamentu uzmanību uz priekšlikumiem, kas pamatojas uz šo pantu.

[..]”

Regula Nr. 2371/2002

14. Regula Nr. 2371/2002 (turpmāk tekstā – “2002. gada pamatregula”)⁹ tika pieņemta, pamatojoties uz EKL 37. pantu – LESD 43. panta priekštecī, kurā ir noteikti KLP (kas saskaņā ar EKL 32. panta 1. punktu ietver arī zivsaimniecību) īstenošanas pasākumi. Minētā regula attiecās (tobrīd) uz Kopienas sistēmu zivsaimniecības resursu saglabāšanai un ilgtspējīgai izmantošanai saskaņā ar KZP.

15. 2002. gada pamatregulas 1. panta 1. punktā bija paredzēts, ka KZP “[..] attiecas uz ūdeņu dzīvo resursu saglabāšanu, apsaimniekošanu un izmantošanu, akvakultūru un zivsaimniecības un akvakultūras produktu pārstrādi un realizāciju, ja šādas darbības veic dalībvalstu teritorijā vai Kopienas ūdeņos [¹⁰] vai ja tās veic Kopienas zvejas kuģi vai, neierobežojot karoga valsts primāro kompetenci, dalībvalstu piederīgie”. 1. panta 2. punktā bija paredzēts, ka KZP nodrošina saskaņotus pasākumus attiecībā uz:

a) ūdeņu dzīvo resursu saglabāšanu, apsaimniekošanu un izmantošanu;

[..]

c) noteikumiem par pieeju ūdeņiem un resursiem;

9 — Padomes 2002. gada 20. decembra Regula (EK) Nr. 2371/2002 par zivsaimniecības resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu saskaņā ar kopējo zivsaimniecības politiku (OV L 358, 59. lpp.), ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 2007. gada 10. jūlija Regulu (EK) Nr. 865/2007 (OV L 192, 1. lpp.) un Padomes 2009. gada 20. novembra Regulu (EK) Nr. 1224/2009 (OV L 343, 1. lpp.). Nākamie grozījumi, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 21. novembra Regulu (ES) Nr. 1152/2012 (OV L 343, 30. lpp.), tika piemēroti tikai no 2012. gada 1. janvāra (skat. pēdējās regulas 2. pantu) un tika pamatoti ar LESD 43. panta 2. punktu. No 2014. gada 1. janvāra (proti, pēc Lēmuma pieņemšanas un prasību celšanas šajā tiesvedībā) piemērojamais tiesību akts ir Regula (ES) Nr. 1380/2013, ar kuru tika atcelta un aizstāta 2002. gada pamatregula: skat. Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regulas (ES) Nr. 1380/2013 par kopējo zivsaimniecības politiku un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1954/2003 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2371/2002 un (EK) Nr. 639/2004 un Padomes Lēmumu 2004/585/EK (OV L 354, 22. lpp.) 51. pantu. Šī regula tika pieņemta, pamatojoties uz LESD 43. panta 2. punkta noteikumiem.

10 — Norāde uz “Kopienas ūdeņiem” tagad ir jāsaprot kā norāde uz “ES ūdeņiem”.

[..]

h) starptautiskām attiecībām”.

16. 2. panta nosaukums bija “Mērķi”. Saskaņā ar 2. panta 1. punkta pirmo daļu KZP “[..] garantē tādu ūdeņu dzīvo resursu izmantošanu, kas nodrošina noturīgus [ilgtspējīgus] ekonomiskos, vides un sociālos apstākļus”¹¹.

17. 3. panta m) punktā “nozvejas ierobežojums” bija definēts kā “[..] kvantitatīvs ierobežojums attiecībā uz krastā izkrauto krājumu vai krājumu grupu attiecīgajā laika posmā [..]”. 3. panta q) punktā “zvejas iespēja” bija definēta kā “[..] tādas skaitliski noteiktas juridiskas zvejas tiesības, kas izteiktas kā nozveja un/vai zvejas intensitāte”.

18. Lai sasniegtu mērķus, kas minēti 2. panta 1. punktā, 4. panta 1. punktā bija paredzēts, ka “[..] Padome izveido Kopienas pasākumus, kuri reglamentē pieeju ūdeņiem un resursiem un noturīgu zvejas darbību veikšanu”. 4. panta 2. punktā ir uzskaitīti daži šādi pasākumi, tostarp pasākumi, izveidojot mērķus ilgtspējīgai krājumu izmantošanai, ierobežojot nozveju un nosakot to zvejas kuģu skaitu un veidu, kam ļauts zvejot¹². 5. un 6. pantā ir paredzēti pasākumi, kurus Padome veic attiecībā uz atjaunošanas un apsaimniekošanas plāniem.

19. IV nodaļā bija paredzēti “Noteikumi par pieeju ūdeņiem un resursiem”. 20. panta noteikumi attiecās uz zvejas iespēju piešķiršanu:

“1. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma lemj par nozvejas un/vai zvejas intensitātes ierobežojumiem un par zvejas iespēju sadalījumu starp dalībvalstīm, kā arī par nosacījumiem, kas saistīti ar šiem ierobežojumiem. Zvejas iespējas sadala starp dalībvalstīm tādā veidā, lai nodrošinātu katras dalībvalsts zvejas darbību relatīvu stabilitāti attiecībā uz katru krājumu vai zvejniecību.

2. Ja Kopiena nosaka jaunas zvejas iespējas, Padome lemj par šo iespēju sadalījumu, ņemot vērā katras dalībvalsts intereses.

3. Katra dalībvalsts attiecībā uz kuģiem, kas peld ar tās karogu, lemj par metodi, kā sadalīt zvejas iespējas, kas piešķirtas attiecīgajai dalībvalstij atbilstoši Kopienas tiesībām. Dalībvalsts informē Komisiju par sadales metodi.

4. Padome nosaka zvejas iespējas, kas pieejamas ārpuskopienas valstīm Kopienas ūdeņos, un piešķir šīs iespējas katrai ārpuskopienas valstij.

[..]”

Regula Nr. 1006/2008

20. Padomes Regula Nr. 1006/2008 (turpmāk tekstā – “Zvejas atļauju regula”)¹³ cita starpā ir piemērojama attiecībā uz atļaujām trešo valstu kuģiem zvejot Kopienas ūdeņos¹⁴.

11 — Skat. arī preambulas 4. apsvērumu.

12 — Skat. 2002. gada pamatregulas 4. panta 2. punkta c)–e) apakšpunktu.

13 — Padomes 2008. gada 29. septembra Regula (EK) Nr. 1006/2008 par atļaujām, kuras Kopienas zvejas kuģiem izdod zvejas darbību veikšanai ārpus Kopienas ūdeņiem, un par trešo valstu kuģu piekļuvi Kopienas ūdeņiem, un ar ko groza Regulas (EEK) Nr. 2847/93 un (EK) Nr. 1627/94 un atceļ Regulu (EK) Nr. 3317/94 (OV L 286, 33. lpp.).

14 — Skat. Zvejas atļauju regulas 1. panta b) punktu.

21. 2. panta a) punkta izpratnē “nolīgums” ir “zivsaimniecības nolīgums, kas noslēgts vai par kuru ir pieņemts pagaidu piemērošanas lēmums saskaņā ar [LESD 218. pantu]”, c) punkta izpratnē “zvejas darbības” ir “zivju zvejošana, paturēšana uz kuģa, apstrāde un pārvietošana” un h) punkta izpratnē “zvejas atļauja” ir “tiesības uz zvejas darbību veikšanu noteiktā laikposmā, noteiktā apgabalā vai noteikta veida zvejā”.

22. Saskaņā ar 18. panta 1. punkta a) apakšpunkta noteikumiem trešo valstu kuģi var iesaistīties zvejas darbībās Kopienas ūdeņos, ja tiem saskaņā ar Zvejas atļauju regulas attiecīgo nodaļu ir izdota zvejas atļauja. Tie var arī veikt zivju izkraušanu, pārkraušanu ostās vai apstrādi, ja tiem iepriekš izdota tās dalībvalsts atļauja, kuras ūdeņos notiks konkrētās darbības (18. panta 1. punkta b) apakšpunkts).

23. Saskaņā ar 20. panta 1. punkta noteikumiem Komisija pārbauda zvejas atļauju pieprasījumus, ņemot vērā trešai valstij piešķirtās zvejas iespējas, un izdod zvejas atļaujas saskaņā ar Padomes noteiktajiem pasākumiem un nolīguma noteikumiem. Zvejas atļauju izdošanas atbilstības kritēriji ir noteikti 21. pantā. It īpaši 21. panta a) punktā ir paredzēts, ka trešo valstu zvejas kuģiem “[..] saskaņā ar attiecīgo nolīgumu ir jābūt tiesīgiem saņemt zvejas atļauju un – attiecīgā gadījumā – [tie] ir [jā]iekļauj paziņotajā to kuģu sarakstā, kuri veic zvejas darbības saskaņā ar minēto nolīgumu”. 22. pantā ir noteikts, ka trešo valstu kuģiem, kuriem ir izdota zvejas atļauja, ir jāievēro KZP noteikumi par saglabāšanas un kontroles pasākumiem un citi noteikumi, ar ko zvejas zonā, kurā šie trešo valstu kuģi zvejo, tiek reglamentēta Kopienas zvejas kuģu zvejas darbība, un arī zvejas nolīgumā paredzētie noteikumi.

Regulas par zvejas iespēju noteikšanu un piešķiršanu

24. Zvejas iespējas bija noteiktas un piešķirtas ar tā saukto “KPN regulu” noteikumiem – “KPN” ir kopējā pielājamā nozveja: proti, daudzums, ko katru gadu var iegūt un izkraut no konkrētu zivju krājumiem. Šīs tiesvedības izpratnē es atsauksos uz KPN regulām, ar kuru noteikumiem tiek regulētas Venecuēlas kuģu zvejas iespējas ES ūdeņos, attiecīgi 2010., 2011. un 2012. gadā: Regula Nr. 53/2010 (turpmāk tekstā – “KPN Regula 2010. gadam”) ¹⁵, Regula Nr. 57/2011 (turpmāk tekstā – “KPN Regula 2011. gadam”) ¹⁶ un Regula Nr. 44/2012 (turpmāk tekstā – “KPN Regula 2012. gadam”) ¹⁷. Visas regulas bija pamatotas ar LESD 43. panta 3. punktu, un ar tām bija noteiktas zvejas iespējas gan ES, gan trešo valstu kuģiem, kuri zvejo ES ūdeņos ¹⁸.

25. KPN Regulas 2012. gadam preambulas 30. apsvērumā ir konkrēta norāde uz Deklarāciju: “[Eiropas] Savienība 2011. gada 16. decembrī nāca klajā ar deklarāciju attiecībā uz [Venecuēlu] par to, ka kuģiem, kas kuģo ar Venecuēlas karogu, piešķir zvejas iespējas ES ūdeņos – Francijas Gviānas [EEZ]. Ir jānosaka lutjānzivs zvejas iespējas, kas ES ūdeņos ir pieejamas Venecuēlai” ¹⁹.

15 — Padomes 2010. gada 14. janvāra Regula (ES) Nr. 53/2010, ar ko 2010. gadam nosaka konkrētu zivju krājumu un zivju krājumu grupu zvejas iespējas, kuras piemērojamas ES ūdeņos un – attiecībā uz ES kuģiem – ūdeņos, kur nepieciešami nozvejas limiti, un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1359/2008, (EK) Nr. 754/2009, (EK) Nr. 1226/2009 un (EK) Nr. 1287/2009 (OV L 21, 1. lpp.), ar labojumiem.

16 — Padomes 2011. gada 18. janvāra Regula (ES) Nr. 57/2011, ar ko 2011. gadam nosaka konkrētu zivju krājumu un zivju krājumu grupu zvejas iespējas, kuras piemērojamas ES ūdeņos un – attiecībā uz ES kuģiem – konkrētos ūdeņos, kas nav ES ūdeņi (OV L 24, 1. lpp.), ar grozījumiem un labojumiem.

17 — Padomes 2012. gada 17. janvāra Regula (ES) Nr. 44/2012, ar ko 2012. gadam nosaka ES ūdeņos pieejamās zvejas iespējas un ES kuģu zvejas iespējas ūdeņos, kas nav ES ūdeņi, no konkrētiem zivju krājumiem un zivju krājumu grupām, kuras ir starptautisku sarunu vai nolīgumu priekšmets (OV L 25, 55. lpp.), ar grozījumiem un labojumiem.

18 — Skat. KPN Regulas 2010. gadam 2. panta 1. punktu, KPN Regulas 2011. gadam 2. pantu un KPN Regulas 2012. gadam 2. pantu.

19 — Skat. arī tālāk 33.–52. punktu (par Deklarācijas priekšvēsturi) un 53.–56. punktu (par Lēmuma un Deklarācijas tekstu).

26. Maksimālais zvejas atļauju skaits trešo valstu kuģiem, kuri zvejo ES ūdeņos, ir noteikts katras regulas VIII pielikumā²⁰. VIII pielikumā ir paredzēti arī nosacījumi par zvejas atļauju izsniegšanu, proti, nosacījumi par to, ka starp kuģa īpašnieku un apstrādes uzņēmumu, kas atrodas Francijas Gviānas departamentā, ir jānoslēdz spēkā esošs līgums.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencija

27. ES ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas (turpmāk tekstā – “ANOJTK”)²¹ līgumslēdzēja.

28. ANOJTK 55. panta noteikumi attiecas uz EEZ tiesisko režīmu, paredzot, ka tā ir “[...] rajons, kas atrodas aiz teritoriālās jūras un ir piegulošs tai, kuram piemērojams šajā daļā noteiktais īpašais tiesiskais režīms, saskaņā ar kuru piekrastes valsts tiesības un jurisdikciju, un citu valstu tiesības un brīvības regulē šīs Konvencijas atbilstošie noteikumi”.

29. 56. pantā ir noteiktas piekrastes valsts tiesības, jurisdikcija un pienākumi EEZ. It īpaši piekrastes valstij ir “[...] suverēnas tiesības izpētīt un izmantot, saglabāt un rīkoties ar dabas resursiem, kā dzīvājiem, tā arī nedzīvājiem, ūdeņos, kas sedz jūras dibenu, jūras dibenā un tās dzīlēs [...]” (56. panta 1. punkta a) apakšpunkts) un jurisdikcija attiecībā uz “jūras vides aizsardzību un saglabāšanu” (56. panta 1. punkta b) apakšpunkta iii) punkts). 56. panta 2. punktā ir paredzēts, ka piekrastes valsts, realizējot savas tiesības un pildot savus pienākumus [EEZ], rēķinās ar citu valstu tiesībām un pienākumiem un rīkojas veidā, kas atbilst ANOJTK noteikumiem.

30. 58. pantā ir paredzētas citu valstu tiesības un pienākumi EEZ:

“1. [EEZ] visām valstīm, gan piekrastes, gan arī valstīm, kurām nav izejas uz jūru atbilstoši šīs Konvencijas attiecīgajiem noteikumiem, ir [...] kuģošanas un pārlidojuma brīvība, zemūdens cauruļvadu un kabeļu vilkšanas brīvība un citas ar šīm brīvībām saistītas jūras izmantošanas tiesības, tādas kā ar kuģu, gaisa kuģu, zemūdens cauruļvadu un kabeļu ekspluatāciju saistītās, un kas atbilst šīs Konvencijas noteikumiem.

2. 88.–115. pants un citas atbilstošas starptautisko tiesību normas piemērojamas attiecībā uz [EEZ] tiktāl, cik tās nav pretrunā [...] šīs daļas noteikumiem.

3. Valstis, realizējot [EEZ] savas šajā Konvencijā noteiktās tiesības un veicot savus pienākumus, pienācīgi rēķinās ar piekrastes valsts tiesībām un pienākumiem un ievēro likumus un noteikumus, kurus ir pieņēmusi piekrastes valsts saskaņā ar šīs Konvencijas noteikumiem un citām starptautiskajām tiesībām tiktāl, cik tie ir savienojami ar šīs daļas noteikumiem.”

31. Attiecībā uz dzīvo resursu saglabāšanu 61. pantā ir paredzēts:

“1. Piekrastes valsts savā [EEZ] nosaka pieļaujamo dzīvo resursu nozveju.

2. Piekrastes valsts, ņemot vērā tās rīcībā esošos labākos zinātniskos pētījumus, ar atbilstošiem saglabāšanas un vadības pasākumiem nodrošina, ka dzīvo resursu saglabāšana [EEZ] nav apdraudēta pārmērīgas ekspluatācijas rezultātā. [...]”

20 — Skat. KPN Regulas 2010. gadam 34. panta 1. punktu, KPN Regulas 2011. gadam 36. panta 1. punktu un KPN Regulas 2012. gadam 36. panta 1. punktu.

21 — Parakstīta Montegobejā [*Montego Bay*] 1982. gada 10. decembrī, 1833 *UNTS* 3. ANOJTK stājās spēkā 1994. gada 16. decembrī. ANOJTK Eiropas Kopienas vārdā apstiprināta ar Padomes 1998. gada 23. marta Lēmumu 98/392/EK par Eiropas Kopienas parakstīto ANO 1982. gada 10. decembra Jūras tiesību konvenciju un 1994. gada 28. jūlija Nolīgumu par minētās konvencijas XI daļas īstenošanu (OV L 179, 1. lpp.).

3. Šādi pasākumi tāpat ir piemērojami, lai saglabātu vai atjaunotu zvejojamo sugu populācijas tādā līmenī, lai nodrošinātu maksimāli noturīgu nozveju, ko nosaka, ņemot vērā atbilstošus ekoloģiskos un ekonomiskos faktorus, ieskaitot piekrastes zvejnieku ekonomiskās vajadzības un attīstības valstu īpašās prasības, un ņemot vērā zvejniecības metodes, rezervju savstarpējo atkarību un jebkādos vispārēji rekomendētus starptautiskos minimālos standartus, vai tie ir subreģionāli, reģionāli, vai globāli.

4. Piekrastes valsts, veicot šādus pasākumus, ņem vērā ietekmi uz sugām, ko asociē ar nozvejojamām vai no tām atkarīgām sugām, nolūkā saglabāt vai atjaunot šādu asociēto vai no [tām] atkarīgo sugu populāciju virs līmeņa, kurā to atjaunošana var būt nopietni apdraudēta.

5. Rīcībā esošā zinātniskā informācija, nozvejas un zvejniecības statistika un cita informācija attiecībā uz zivju resursu saglabāšanu tiek nodota un veikta tās apmaiņa uz regularitātes pamata ar kompetentu starptautisko organizāciju starpniecību, vai tās ir subreģionālas, reģionālas vai globālas, atkarībā no nepieciešamības un piedaloties visām ieinteresētajām valstīm, ieskaitot valstis, kuru pilsoņiem ir atļauts zvejot [EEZ].”

32. 62. pantā par dzīvo resursu izmantošanu ir noteikts:

“1. Piekrastes valsts veicina dzīvo resursu optimālu izmantošanu [EEZ], ja tas negatīvi neietekmē 61. pantā minētos pasākumus un mērķus.

2. Piekrastes valsts nosaka savu limitu dzīvo resursu nozvejai [EEZ]. Ja piekrastes valstij nav iespējas nozvejot visu pieļaujamo limitu, tad tā ar līgumu starpniecību vai cita veida vienošanos atbilstoši 4. punktā paredzētajiem noteikumiem, nosacījumiem, likumiem un noteikumiem piešķir citām valstīm pieeju pieļaujamās nozvejas pārpalikumam, ņemot vērā īpaši 69. un 70. panta noteikumus, it sevišķi attiecībā uz tur minētajām jaunattīstības valstīm.

3. Piekrastes valsts, atļaujot izmantot savu [EEZ] citām valstīm saskaņā ar šo pantu, ņem vērā visus ar to saistītos faktorus, ieskaitot rajona dzīvo resursu nozīmi piekrastes valsts ekonomikā un citas tās nacionālās intereses, 69. un 70. panta noteikumus, subreģiona vai reģiona jaunattīstības valstu vajadzības attiecībā uz pārpalikuma nozveju un nepieciešamību līdz minimumam samazināt ekonomiskos sarežģījumus valstīs, kuru pilsoņi parasti ir nodarbojušies ar zvejniecību šajā zonā vai kuras ir devušas nozīmīgu ieguldījumu resursu izpētē un apzināšanā.

4. Citu valstu pilsoņi, kas nodarbojas ar zvejniecību [EEZ], ievēro saglabāšanas noteikumus un citus noteikumus un nosacījumus, kurus noteikusi piekrastes valsts savos likumos un noteikumos. Šiem likumiem un noteikumiem jāatbilst šai Konvencijai. [..]

[..]”

Priekšvēsture

33. 2011. gada 7. janvārī Komisija iesniedza Parlamentam un Padomei priekšlikumu Padomes lēmumam par Venecuēlas kuģu piekļuvi ES ūdeņiem²². Priekšlikums netika apspriests, kā arī par to netika risinātas sarunas ar Venecuēlu. Pēc tam Padome šo priekšlikumu iesniedza dalībvalstīm. Komisijas priekšlikuma juridiskais pamats bija LESD 43. pants, skatīts kopā ar LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunktu, tādējādi lēmuma priekšlikumam bija vajadzīga Parlamenta piekrišana.

22 — Priekšlikums Padomes Lēmumam par to kuģu piekļuvi Francijas Gviānas departamenta piekrastes ekskluzīvajai ekonomiskajai zonai, kuri peld ar Venecuēlas Bolivāra Republikas karogu (COM(2010) 807, galīgā redakcija).

34. Komisija norādīja, ka zvejas atļauju izdošana Venecuēlas kuģiem neietver nekādus pienākumus Venecuēlai attiecībā uz ES ūdeņiem, kā vien prasību ievērot zvejas noteikumus, kas piemērojami attiecībā uz ES ūdeņiem, nosakot, ka daļa nozvejas ir jāizkrauj Francijas Gviānas ostās. Ņemot vērā arī attiecīgo zvejas darbību ierobežoto vērienu un laiku, kas vajadzīgs, lai risinātu sarunas par starptautisku nolīgumu, Komisija uzskatīja, ka nav nepieciešams vispusējs zivsaimniecības nolīgums. Tāpēc Komisija ierosināja Padomei pieņemt vienusējīgu deklarāciju, kuras mērķi un iedarbība lielā mērā atbilstu tiem, kādi ir starptautiskam nolīgumam. Savu viedokli, ka vienusēji saistoša deklarācija būtu līdzvērtīga starptautiskam nolīgumam, Komisija it īpaši balstīja uz Starptautiskās tiesas spriedumu lietā *Nuclear Tests*²³.

35. 2011. gada 26. janvārī Komisijas priekšlikums tika nosūtīts Padomes darba grupai par ārējo zivsaimniecības politiku, kurai bija jāizvērtē Padomes Juridiskā dienesta priekšlikums mainīt tā juridisko pamatu, kā arī citi ieteikumi attiecībā uz formulējumu.

36. Pēc Komisijas priekšlikuma izvērtēšanas 2011. gada 27. janvārī un 23. martā, Padomes Ģenerālsekretariāts ar 2011. gada 5. aprīļa vēstuli lūdza Pastāvīgo pārstāvju komitejai (turpmāk tekstā – “Coreper”) mainīt juridisko pamatu un tikai konsultēties ar Parlamentu. Šajā vēstulē tika norādīts, ka prezidentvalsts ir secinājusi, ka dalībvalstis ir vienprātīgi nolēmušas mainīt juridisko pamatu. 2011. gada 7. aprīļa pārskatītajā priekšlikumā izmaiņas tika veiktas arī attiecībā uz Komisijas priekšlikumā izmantoto terminoloģiju. Piemēram, norāde nosaukumā “piekļuve [...] [EEZ]” tika aizstāta ar formulējumu “zvejas iespēju piešķiršana ES ūdeņos”.

37. 2011. gada 5. aprīļa, kā arī divās citās – 2011. gada 18. aprīļa un 5. decembra – vēstulēs Padome informēja Coreper par to, ka Komisija ir paziņojusi, ka (tā uzskata), ka saskaņā ar Līgumu noteikumiem Lēmums nevar tikt pieņemts, pamatojoties uz LESD 43. panta 3. punktu, skatot to kopā ar LESD 218. panta 6. punkta b) apakšpunktu.

38. Ar 2011. gada 13. maija vēstuli Padome informēja Parlamentu par juridiskā pamata maiņu un lūdza Parlamentu sniegt atzinumu, cik vien ātri iespējams, lai tiktu nodrošināta attiecīgo zvejas darbību nepārtrauktība.

39. 2011. gada 25. jūlijā Parlamenta Juridiskā komiteja ieteica balstīties uz Komisijas sākotnēji piedāvāto juridisko pamatu.

40. 2011. gada 9. septembrī Padome atgādināja Parlamentam, ka nostāja par pārskatīto priekšlikumu ir jāpauž, cik vien ātri iespējams, lūdzot Parlamentu to izskatīt tā 2011. gada 24.–27. oktobra plenārsēdē.

41. Ar 2011. gada 26. oktobra vēstuli Parlamenta priekšsēdētājs informēja Padomes prezidentvalsti par to, ka tā Juridiskā komiteja ir apstiprinājusi Komisijas ieteikto juridisko pamatu, un lūdza prezidentvalsti iesniegt no jauna pārskatītu priekšlikumu (kas vairāk atbilstu Komisijas sākotnējam priekšlikumam). Parlaments arī norādīja, ka minēto jautājumu nevarēs izskatīt 2011. gada oktobra plenārsēdē.

42. Ar 2011. gada 28. oktobra vēstuli Padome lūdza Parlamentu sniegt atzinumu 2011. gada 14.–17. novembra plenārsēdē un piemērot Eiropas Parlamenta Reglamenta 142. pantā noteikto steidzamības procedūru. Padome uzsvēra, ka pārskatītajam priekšlikumam ir jābūt pieņemtam līdz 2011. gada beigām. Padome savos apsvērumos norādīja, ka tā bažijas par to, ka citādi Komisija savā priekšlikumā KPN Regulai 2012. gadam neiekļaus Venecuēlas kuģu zvejas iespējas (tādējādi atkāpjoties no iepriekšējos divos gados piemērotās kārtības).

23 — *Nuclear Tests* (Jaunzēlande pret Franciju, saukts “*Nuclear Tests*”), spriedums, I. C. J. Reports 1974, 457. lpp., un *Nuclear Tests* (Austrālija pret Franciju, saukts – “*Nuclear Tests*”) spriedums, I. C. J. Reports 1974, 253. lpp. Turpmākajās zemsvītras piezīmēs esmu atsaukusies tikai uz spriedumu pirmajā lietā.

43. 2011. gada 10. novembrī Komisija iesniedza Padomei savu priekšlikumu attiecībā uz KPN Regulu 2012. gadam. Tajā Venecuēlai nebija paredzētas nekādas zvejas iespējas.

44. 2011. gada 14. novembrī Padomes prezidentvalsts informēja Parlamenta priekšsēdētāju, ka tā 2011. gada 26. oktobra vēstule ir saņemta 2011. gada 10. novembrī.

45. 2011. gada 15. novembrī Parlaments noraidīja Padomes lūgumu par steidzamības procedūras piemērošanu.

46. Parlamenta Zivsaimniecības komitejas 2011. gada 16. novembra ziņojuma projektā tika norādīts, ka arī komiteja uzskata, ka LESD 43. panta 2. punktam un 218. panta 6. punkta a) apakšpunktam ir jābūt juridiskajam pamatam. Tālāk ziņojumā tika norādīts, ka, lai arī priekšlikumu parakstītu tikai Padome, no tā attiecībā uz iesaistītajām pusēm izrietētu tādi starptautisko tiesību normās paredzēti pienākumi, kas atbilstu tiem, kas izriet no zivsaimniecības nolīguma. Tomēr Parlaments neapstiprināja ziņojuma projektu.

47. 2011. gada 1. decembrī Padome lūdza Parlamentu sniegt atzinumu ne vēlāk kā līdz 2011. gada 15. decembrim, proti, tā 2011. gada 12.–15. decembra plenārsēdē, piemērojot steidzamības procedūru, vai arī tā ārkārtas sēdē. Šajā vēstulē Padome norādīja, ka tā patur tiesības pieņemt lēmumu par priekšlikumu bez Parlamenta atzinuma.

48. 2011. gada 13. decembrī Parlaments atkārtoti noraidīja lūgumu par steidzamības procedūras piemērošanu.

49. Padome visbeidzot pieņēma pārskatīto priekšlikumu 2011. gada 16. decembrī. Nav strīda par to, ka tā to pieņēma, nesagaidot Parlamenta viedokli. Savukārt Komisija atkārtoti paziņoja, ka tā noraida Padomes veiktās izmaiņas priekšlikumā, it īpaši attiecībā uz juridisko pamatu. Komisija arī uzsvēra, ka Deklarācijas mērķis nav tikai piešķirt zvejas iespējas trešās valsts kuģiem. Mērķis ir trešajai valstij dot piekļuvi ES ūdeņiem un uz tās kuģiem attiecināt virkni saglabāšanas un uzraudzības pasākumu. 2011. gada 16. decembrī Padome darīja zināmu Deklarāciju arī Venecuēlas Misijai ES verbālās notas veidā.

50. Ņemot vērā Lēmumu, Padome, pamatojoties uz LESD 43. panta 3. punktu, pēc tam pieņēma KPN Regulu 2012. gadam.

51. 2012. gada 30. janvārī Venecuēla pieprasīja no Padomes papildu informāciju par to, kādas sekas būs Parlamenta lēmumam par vēršanos Tiesā, lai atceltu Lēmumu.

52. 2012. gada 20. martā Venecuēla iesniedza pieteikumu par zvejas atļauju izdošanu. 2012. gada 26. martā Komisija pieņēma lēmumu izdot 38 zvejas atļaujas Venecuēlas kuģiem.

Lēmums un Deklarācija

53. Lēmums tika pieņemts, “ņemot vērā [LESD] un jo īpaši tā 43. panta 3. punktu, skatot to kopā ar 218. panta 6. punkta b) apakšpunktu”.

54. Tā preambulā ir noteikts:

“1) Nodrošinot atbilstību piemērojamiem juridiski saistošiem Savienības tiesību aktiem par zvejas resursu saglabāšanu un pārvaldību, zvejas kuģi, kas kuģo ar [Venecuēlas] karogu, jau vairākas desmitgades darbojas ES ūdeņos Francijas Gviānas piekrastes [EEZ].

- 2) Francijas Gviānas apstrādes rūpniecība ir atkarīga no šo zvejas kuģu izkrāvumiem, un tāpēc būtu jānodrošina darbošanās nepārtrauktība.
- 3) Lai nodrošinātu šādu nepārtrauktību, Savienībai ir jānāk klajā ar deklarāciju, kas adresēta Venecuēlai, kurā tā apstiprina savu gatavību izdot zvejas atļaujas ierobežotam skaitam zvejas kuģu, kas kuģo ar Venecuēlas karogu, ar nosacījumu, ka tie atbilst piemērojamajiem juridiski saistošajiem Savienības tiesību aktiem.”

55. 1. pantā ir paredzēta Deklarācijas, kas ir pievienota Lēmumam, apstiprināšana ES vārdā.

56. Šajā Deklarācijā ir noteikts:

- “1. Eiropas Savienība izdod zvejas atļaujas ierobežotam skaitam zvejas kuģu, kas kuģo ar [Venecuēlas] karogu, atļaujot zvejot Francijas Gviānas piekrastes [EEZ] daļā, kas atrodas vairāk nekā 12 jūras jūdzes no bāzes līnijām, saskaņā ar šajā deklarācijā izklāstītajiem nosacījumiem.
2. Saskaņā ar [Zvejas atļauju regulas] 22. pantu atļauju saņēmušie zvejas kuģi, kas kuģo ar [Venecuēlas] karogu, zvejojot 1. punktā norādītajā zonā, ievēro [KZP] noteikumus par saglabāšanas un kontroles pasākumiem un citus [ES] noteikumus, ar ko reglamentē zvejošanu minētajā zonā.
3. Atļauju saņēmušie zvejas kuģi, kas kuģo ar [Venecuēlas] karogu, ievēro attiecīgās [ES] normas vai noteikumus, kuros *inter alia* norādītas zivju mērķsugas, atļauju saņēmušo zvejas kuģu maksimālais skaits un Francijas Gviānas ostās izkraujamais nozvejas proporcionālais apjoms.
4. Neskarot tiesības atsaukt zvejas atļaujas, kas piešķirtas individuāliem zvejas kuģiem, kuri kuģo ar [Venecuēlas] karogu, ja tie nepilda attiecīgās [ES] normas un noteikumus, [ES] ar vienaspusēju deklarāciju var jebkurā laikā atcelt konkrēto apņemšanos piešķirt zvejas iespējas, kura izteikta šajā deklarācijā.”

Prasījumi un tiesvedība

57. Saskaņā ar LESD 263. pantu Parlaments un Komisija lūdz atcelt Lēmumu, kā arī lūdz piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

58. Lietā C-103/12 Parlaments izvirza divus prasības pamatus. Pirmais pamats ir par to, ka Padome par Lēmuma juridisko pamatu kļūdaini ir piemērojusi LESD 43. panta 3. punktu kopā ar LESD 218. panta 6. punkta b) apakšpunktu. Otrs pamats tiek izvirzīts pakārtoti: proti, Padome ir pieļāvusi kļūdu, neinterpretējot LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunkta v) punktu tādējādi, ka saskaņā ar to Lēmuma pieņemšanā nevar tikt izmantota LESD 218. panta 6. punkta b) apakšpunktā noteiktā procedūra.

59. Lietā C-165/12 Komisija izvirza trīs pamatus²⁴. Pirmais pamats ir par to, ka, no vienas puses, Padome ir pieļāvusi LESD 43. panta 2. punkta un 218. panta 6. punkta a) apakšpunkta pārkāpumu, par Lēmuma juridisko pamatu norādot LESD 43. panta 3. punktu un 218. panta 6. punkta b) apakšpunktu, un, no otras puses, LESD 296. panta otrās daļas pārkāpumu, nepamatojot juridiskā pamata izvēli. Šim pamatam ir trīs daļas: Padome i) vienaspusēju deklarāciju par piekļuvi kļūdaini ir pielīdzinājusi ārējai darbībai par zvejas iespēju noteikšanu, ii) kļūdaini ir uzskatījusi, ka KZP attiecināšana uz Venecuēlas kuģiem izriet no ārējās darbības par zvejas iespēju noteikšanu un

24 — Tomēr skat. arī tālāk 176. punktu par Komisijas pirmā pamata trešo daļu.

iii) pretrunīgi ir pamatojusi savu juridiskā pamata izvēli. Otrs pamats ir par to, ka Padome, pieņemot Lēmumu bez Parlamenta piekrišanas, nav ievērojusi tā prerogatīvas. Alternatīvi, trešais pamats ir par LES 17. panta un LESD 218. panta 6. punkta noteikumu neievērošanu, jo Padome ir sagrozījusi Komisijas priekšlikumu.

60. Pamatojoties uz LESD 264. panta otro daļu, lietā C-165/12 Komisija lūdz Tiesu atstāt spēkā atceltā Lēmuma iedarbību, līdz saprātīgā termiņā stāsies spēkā no jauna ar pienācīgu juridisko pamatu, proti, LESD 43. panta 2. punktu kopsakarā ar LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunktu, pieņemtais lēmums, vai, ja Parlaments nedod savu piekrišanu, līdz īsa saprātīga termiņa beigām pēc Parlamenta noraidošā lēmuma pieņemšanas.

61. Ar 2013. gada 2. maija rīkojumu tiesvedības tika apvienotas.

62. Čehijas, Francijas, Polijas un Spānijas valdības ir iestājušās lietā Padomes atbalstam, lai gan Spānijas valdība iestājās lietā pārāk vēlu, lai tā varētu iesniegt rakstveida apsvērumus. 2013. gada 19. novembra tiesas sēdē Parlaments, Komisija, Padome, kā arī Francijas un Spānijas valdības sniedza mutvārdu apsvērumus.

Vērtējums

Sākotnējie apsvērumi

63. Nevienā no lietām nav norādes par to, ka Venecuēlas kuģiem nebūtu jāatļauj zvejojot ES ūdeņos. Visi lietas dalībnieki atsaucas uz apstākli, ka šādas zvejas atļaujas tika izdotas Venecuēlas kuģiem bez skaidri noteikta regulējuma saskaņā ar starptautisko tiesību normām jau ilgu laiku pirms Lēmuma pieņemšanas. Es neizslēgšu iespēju, ka šāda kārtība varētu radīt tiesisko palāvību attiecībā uz piekļuvi. Tas, vai tā būtu uzskatāma par nolīgumu, ir maz iespējams, ne tikai tāpēc, ka apstākļi liecina, ka Deklarācija tika pieņemta, lai kompensētu starptautiska regulējuma neesamību, un ka iepriekšējie mēģinājumi nolīgumu apspriest sarunās ar Venecuēlu, kā to norāda Komisija, nebija sekmīgi²⁵. Katrā ziņā šajā tiesvedībā celtās prasības neattiecas uz šīs iepriekš piemērotās kārtības juridisko raksturu un tiesiskumu un Tiesai nav jālemj par šīs kārtības atbilstību starptautisko tiesību normām. Parlaments un Komisija drīzāk lūdz Tiesu atcelt Lēmumu, ar kuru formāli ticis noteikts šādas piekļuves juridiskais pamats.

64. Pieņemot, ka uz sākotnējo jautājumu par to, vai ES saskaņā ar starptautisko tiesību normām var izdot vienpusēji saistošu deklarāciju, atbilde ir apstiprinoša, rodas jautājumi par kompetenci. Spēja izdot šādu instrumentu nav pietiekama, lai secinātu, ka saskaņā ar kompetences piešķiršanas principu ES ir kompetenta tā rīkoties²⁶.

65. Ja ar Lēmumu tiek apstiprināta Deklarācija, kas ir kā ārēja darbība, ar kuru ES uzņemas pienākumus saskaņā ar starptautisko tiesību normām, šādai darbībai ir jābūt juridiskam pamatam. Ja ir atrisināts jautājums “ko ES var darīt?”, nākamais jautājums ir “kā ES to darīt?”²⁷. Šie paši jautājumi ir aktuāli arī attiecībā uz iekšēju darbību. Vienā tiesību normā var tikt rasta atbilde uz abiem jautājumiem, tomēr ne vienmēr tas tā ir.

25 — Ja Tiesa tam nepiekrīt un uzskata, ka minētā kārtība pielīdzināma nolīgumam, tad būtu jāatbild uz jautājumu, kā LESD 218. pants ir piemērojams šāda veida nolīgumam.

26 — Skat., piemēram, Atzinumu 2/91, EU:C:1993:106, 4. punkts (kurā Tiesa starptautiskā līmenī nodalīja spēju noslēgt starptautisku nolīgumu un kompetences apmēru tā noslēgšanā).

27 — Par vajadzību noteikt juridisko pamatu, kurā paredzēta tiesību akta tiesiskā forma, skat., piemēram, spriedumu Komisija/Padome, C-370/07, EU:C:2009:590, 39. punkts un tajā minētā judikatūra.

66. LESD 218. pantā ir noteikts veids, kādā ES ar starptautiska nolīguma palīdzību var uzņemties saistības jomā, kas ir tās kompetencē (vai nu tā ir ekskluzīvā, vai dalītā kompetence ar dalībvalstīm). Saistībā ar vienu posmu šajā procedūrā – Parlamenta dalību – būtu jāatsaucas arī uz noteikumiem par iekšēja pasākuma apstiprināšanu noteiktajā jomā. Tomēr Līgumos nav paredzēti nosacījumi par viļņpusēji saistošas deklarācijas izstrādāšanas procedūru. Vai attiecībā uz aspektu, kas citādi ir ES ārējā kompetencē, tā var piemērot viļņpusēji saistošu deklarāciju (ar kuru tā uzņemas pienākumus saskaņā ar starptautisko tiesību normām)? Ja tas tā ir, kā šāda deklarācija ir jāpieņem?

67. Lai arī abas tiesvedības ir par juridisko pamatu un Lēmuma pieņemšanas procedūru, šie jautājumi būtu strīdīgi, ja Līgumos (un, kā es to izskaidrošu, starptautiskajās tiesībās) ES nebūtu paredzētas pilnvaras uzņemties pienākumus attiecībā pret trešo valsti²⁸ ar viļņpusēji saistošu instrumentu – ja tas ir pienācīgs Deklarācijas kā starptautisko tiesību normās noteikto pienākumu avota raksturojums. Atbilstoši LES 47. panta noteikumiem ES ir tiesību subjekts, un līdz ar to tā ir tiesīga rīkoties. Vai tas ietver arī spēju pieņemt viļņpusēji saistošu instrumentu? Ja tas tā ir un ES ir šāda kompetence, kāda procedūra ir jāpiemēro? Ja savukārt Deklarācija ir starptautisks nolīgums vai ir tā daļa, rodas jautājums par to, kā tiek piemērots LESD 218. pants attiecībā uz šāda veida nolīgumu? Lai arī šie būtiskie aspekti nav konkrēta prasījuma pamats, tie tomēr ir minēti dažos rakstveida apsvērumos un pēc tam diskutēti tiesas sēdē. Tie ietekmē Lēmuma juridisko pamatu, it īpaši tajā ziņā, vai vispār (un/vai kā) LESD 218. pants ir piemērojams.

68. Vispirms es izvērtēšu, vai no starptautisko tiesību viedokļa Deklarācija ir viļņpusēji saistošs instruments vai arī starptautisks nolīgums. Ja tā ir pirmais dokuments un ja saskaņā ar starptautisko tiesību normām starptautiska organizācija²⁹ ar šādu instrumentu nevar uzņemties pienākumus, ES tiesībām šajā ziņā ir jāievēro starptautiskās tiesību normas³⁰. Ja starptautisko tiesību normas neizslēdz šādu spēju, nosacījumi par šādas deklarācijas izstrādi un pieņemšanu ietver nosacījumus, kas izriet no iekšējiem noteikumiem, ar kuriem tiek noteikta starptautiskās organizācijas darbība – proti, ES tiesību normām. Līdz ar to šajā tiesvedībā ir jautājumi, kas skar starptautisko un ES tiesību normu mijiedarbību.

Deklarācijas statuss

69. Visi lietas dalībnieki savos rakstveida apsvērumos, šķiet, ir pieņēmuši, ka Deklarācija ir viļņpusēji saistošs instruments un tai ir juridiska iedarbība. Tiesas sēdē, kuras laikā lietas dalībniekiem tika jautāts par Deklarācijas statusu saskaņā ar starptautisko tiesību normām, Parlaments, kuru atbalstīja Spānijas valdība, uzskatīja, ka Deklarācija ir viļņpusēji saistošs instruments un tai ir tāda pati iedarbība kā starptautiskam nolīgumam. Tomēr, tuvojoties tiesas sēdes noslēgumam, šķiet, ka Parlamenta nostāja bija, ka ir izstrādāts starptautisks nolīgums. Savukārt Spānijas valdība savu nostāju par to, ka Deklarācija nav starptautisks nolīgums, nemainīja. Komisija arī uzskatīja, ka Deklarācija ir viļņpusēji saistošs instruments. Tā apstiprināja, ka ar Venecuēlu nav risinātas nekādas sarunas pirms Lēmuma priekšlikuma apstiprināšanas (un līdz ar to nav pieprasīta atļauja dalībai sarunās atbilstoši LESD 218. pantam). Venecuēla apstiprināja Lēmuma saņemšanu pēc tā pieņemšanas un iesniedza pieteikumu zvejas atļauju izdošanai. Komisija apgalvoja, ka nevar ar pārliecību noteikt, ka tādā veidā ir izstrādāts starptautisks nolīgums. Francijas valdība uzskatīja, ka LESD 218. pants ir piemērojams jebkurā gadījumā. Visbeidzot, Padome uzskatīja, ka Deklarācija ir viļņpusēji saistošs instruments. Tomēr tā arī norādīja, ka Deklarācija ir starptautisku nolīgumu veidojošs elements, kuru Venecuēla vēlāk apstiprināja, lūdzot izdot zvejas atļaujas.

28 — Šajos secinājumos es jēdzienus “third country” (trešā valsts) un “third State” (trešā valsts) lietoju, aizstājot vienu ar otru.

29 — Ar jēdzienu “starptautiska organizācija” es domāju “starpvaldību organizācija”.

30 — Par vajadzību ievērot starptautiskās tiesību normas, istenojot ES kompetences, kā arī ES tiesību interpretācijā no starptautisko tiesību kontekstā skat. LES 3. panta 5. punktu un LESD 21. panta 1. punktu. Skat. arī, piemēram, spriedumu *Air Transport Association of America* u.c., C-366/10, EU:C:2011:864, 101. punkts un tajā minētā judikatūra.

70. Tiesas sēdē neviens no dalībniekiem nevarēja nosaukt citus vienpusēji saistošu instrumentu piemērus, ko ES vai citas starpvaldību organizācijas būtu noteikušas.

71. Izsakoties neitrāli – ir mazliet mulsinoši, ka Deklarācija, šķiet, tika pieņemta saskaņā ar LESD 218. panta 6. punktu, iesaistītajām iestādēm īsti nezinot *kāpēc* un *attiecībā uz ko* šī procedūra tiek piemērota.

72. Manuprāt, ir divas iespējas: vai nu Deklarācija ir vienpusēji saistošs instruments, vai arī tā ir vienpusēja deklarācija, kuras mērķis ir radīt juridiskas sekas tikai tajā brīdī, kad to pēc tam apstiprina trešā valsts, kurai par labu tā tikusi izstrādāta (šādā gadījumā tā ir tikai starptautiska nolīguma daļa).

73. Es sāksu ar Deklarācijas satura un mērķu izvērtēšanu³¹.

74. No Deklarācijas nosaukuma skaidri izriet, ka tā attiecas uz Venecuēlu un ka tās priekšmets ir piešķirt Venecuēlas kuģiem zvejas iespējas ES ūdeņos. Lasot 1. punktu, es redzu, ka ar pašu Deklarāciju netiek izdotas zvejas atļaujas. Taču tajā ir noteikta ES apņemšanās, ka tā “[...] *izdod* zvejas atļaujas ierobežotam skaitam” Venecuēlas zvejas kuģu “[...] saskaņā ar šajā deklarācijā izklāstītajiem nosacījumiem”, it īpaši tiem, kas paredzēti otrajā un trešajā daļā. Līdz ar to saskaņā ar otrās daļas noteikumiem Venecuēlas kuģiem, kuri ir saņēmuši atļauju, ir jāievēro ES tiesību akti par KZP noteikumiem par saglabāšanas un kontroles pasākumiem, kā arī citi ES noteikumi, ar ko tiek reglamentēta zvejošana ES ūdeņos. Attiecīgi trešajā daļā ir paredzēti trīs konkrēti pienākumi, proti, ir jāievēro ES tiesību akti, i) kuros norādītas zivju mērķsugas, ii) atļauju saņēmušo zvejas kuģu maksimālais skaits un iii) Francijas Gviānas ostās izkraujamais nozvejas proporcionālais apjoms.

75. Līdz ar to Deklarācijas uzmanība ir pievērsta ES saistībām piešķirt (nenoteiktam skaitam) Venecuēlas zvejas kuģu piekļuvi tās ūdeņiem, lai nozvejotu noteiktus (nekonkretizētu sugu) zivju krājumus tajos un izkrautu Francijas Gviānas ostās (nenoteiktu) nozvejas proporcionālo apjomu.

76. Deklarācijas tekstā nav norādes, ka šo saistību spēkā esamība būtu atkarīga no tā, vai Venecuēla to apstiprina. Deklarācijā nav arī paredzēti pienākumi Venecuēlai bez tās piekrišanas. Atļauju saņēmušajiem kuģiem ir jāievēro ES tiesību akti, lai varētu izmantot izdotās atļaujas, bet tas nepadara Deklarācijā paredzētās ES saistības atkarīgas no apstākļa, vai Venecuēla pilda savus pienākumus³². Paša Deklarācijas tekstā nav norādes par to, ka ar to tikai tiek apstiprināts nolīgums, kas noslēgts starp ES un Venecuēlu.

77. Ceturtajā daļā ES ir paturējusi tiesības ar vienpusēju deklarāciju jebkurā laikā atcelt apņemšanos, kura izteikta šajā Deklarācijā³³.

78. Līdz ar to Deklarācija ir ES tiesību akts, kura mērķis ir radīt juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām un noteikt pamatu, uz kuru varētu atsaukties Venecuēlas zvejas kuģi, pieprasot izdot zvejas atļaujas. Tomēr ne šie aspekti, ne arī apstākļi, ka akts ir nosaukts par “Deklarāciju”, neatrisina jautājumu par to, vai atbilstoši starptautisko tiesību normām Deklarācija ir uzskatāma par vienpusēji saistošu instrumentu vai starptautiska nolīguma elementu.

31 — Vērtējot Parlamenta un Komisijas pirmo prasījumu par Lēmuma juridisko pamatu, ir jāpārbauda gan Lēmuma, gan Deklarācijas saturs un mērķi (skat. tālāk minētos 142.–150. punktu). Šīs analīzes mērķis ir atbilstoši ES tiesību aktiem novērtēt, saskaņā ar kuru no ES kompetencēm tā var pieņemt tiesību aktu.

32 — Atbilstoši ANOJTK 62. panta 4. punktam šis pienākums ir attiecināms arī uz trešās valsts kuģiem, kas zvejo piekrastes valsts EEZ. Tomēr Venecuēla nav parakstījusi ANOJTK. Šajā tiesvedībā nav jāizvērtē šī konkrētā ANOJTK nosacījuma statuss starptautisko paražu tiesību izpratnē (atsevišķi no EEZ jēdziena statusa).

33 — Ja faktiski Deklarācija ir divpusējs nolīgums (vai tā daļa) starp Venecuēlu un ES, tad varētu būt jānosaka, vai šis nosacījums vairāk neattiecas uz divpusējā nolīguma pārtraukšanu, nevis uz tā atcelšanu.

79. Saskaņā ar starptautisko tiesību normām starptautisku nolīgumu var izstrādāt kā viopusēju instrumentu, kura mērķis ir noteikt saistības ar jau izteiktu piedāvājumu, vai arī kā piedāvājumu, kas pēc tam tiek pieņemts. Jēdziena “līgums” definīcija Vīnes 1969. un 1986. gada konvencijās³⁴, lai arī ne izsmelši attiecībā uz visiem starptautiskajās tiesībās noteiktajiem līgumu veidiem³⁵, ir pietiekami plaša, lai ietvertu līgumus, kas ir noslēgti šādi. Līdz ar to saskaņā ar šo definīciju līgumu var veidot divi vai vairāki saistīti instrumenti.

80. Atbilstoši iepriekš minētajam ES tiesību aktos nav noteikta atšķirība starp nolīguma veidiem atkarībā no to noslēgšanas kārtības. LESD 218. panta 7. punktā vienkāršota procedūra ir paredzēta tikai attiecībā uz grozījumu izdarīšanu nolīgumā. Man šķiet, ka, ja ES ir kompetenta piedalīties sarunās un noslēgt starptautisku nolīgumu, saskaņā ar Līgumiem ES var izmantot šo kompetenci, noslēdzot jebkāda veida nolīgumu, kas ietverts Vīnes 1969. un 1986. gada konvencijās minētajās līguma jēdziena definīcijās (un, iespējams, arī tāda veida nolīgumus, kas nav ietverti šajās definīcijās)³⁶.

81. Tomēr šajā tiesvedībā es neesmu konstatējusi nekādus pierādījumus par Venecuēlas nodomu uzņemties saistības ar Deklarācijas noteikumiem. Man šķiet, ka Venecuēla, iesniedzot pieteikumu zvejas atļauju izdošanai, nav “pieņēmusi” ES piedāvājumu ar nodomu uzņemties ar to saistības kā ar nolīgumu. Drīzāk, to darot, tā labticīgi ir pamatojusies uz ES apņemšanos, kas izteikta Deklarācijā un pēc tam apstiprināta KPN Regulā 2012. gadam (kas tajā brīdī jau bija pieņemta). Apstākļi, ka Deklarācija radīja paredzētās sekas un Venecuēla tādējādi guva labumu, nav pietiekams pamats, lai konstatētu, ka ar Deklarāciju Venecuēla ir uzņemusies saistības tā, *it kā starp to un ES būtu noslēgts nolīgums*. Tāpat arī ne pats paziņojuma par Deklarāciju saņemšanas fakts, ne arī Venecuēlas pēc tam paustā interese par Tiesā ierosinātās tiesvedības sekām neveido šādu pamatu. Ja arī Lēmuma mērķis bija nodrošināt starptautiska regulējuma attiecībā uz piekļuvi ES ūdeņiem esamību, *pirms* zvejas iespējas var tikt noteiktas un zvejas atļaujas izdotas, nolīgums, kas izstrādāts tikai tad, kad Venecuēla iesniedza pieteikumu par zvejas atļauju izdošanu, *pēc tam*, kad tika noteiktas zvejas iespējas, neatbilst šim mērķim.

82. Turklāt, ja mērķis bija tikai izstrādāt piedāvājumu Deklarācijā, atbilstoši LESD 218. panta 3. punktam Komisijai būtu jāiegūst Padomes atļauja pirms dalības sarunās (kuru laikā tad tiktu izstrādāts šāds piedāvājums). Atbilstoši LESD 218. panta 6. punkta noteikumiem Padomei no jauna būtu jāiesaistās brīdī, kad līgums būtu izstrādāts, proti, kad Venecuēla būtu pieņēmusi priekšlikumu, un pēc Parlamenta piekrišanas vai atzinuma (kā vajadzīgs) saņemšanas.

83. Ja Deklarācija nav starptautiska nolīguma elements, vai tā ir viopusēji saistošs instruments, ko pieļauj starptautisko un ES tiesību normas?

84. Starptautiskajās tiesībās viopusējam instrumentam var būt dažādas formas, dažādas funkcijas un juridiskās (un/vai politiskās) sekas. Piemēram, deklarācijas var tikt izmantotas, lai atzītu jaunas valstis, lai paustu politisku nostāju, lai apstiprinātu tiesas jurisdikciju vai paustu skaidrojošu paziņojumu, kas atbilst nosacījumiem, lai tas tiktu uzskatīts par starptautisko paražu tiesību esamības pierādījumu. Šo tiesvedību kontekstā uzsvars ir uz viopusēju rakstveida deklarāciju, ar kuru atbilstoši starptautisko tiesību normām ES uzņemas pienākumus trešās valsts labā³⁷.

34 — Vīnes 1969. gada Konvencija par starptautisko līgumu tiesībām (turpmāk tekstā – “Vīnes 1969. gada konvencija”), *United Nations Treaties Series*, Sēj. 1155, 331. lpp., un Vīnes 1986. gada Konvencija par starptautisko līgumu tiesībām starp valstīm un starptautiskām organizācijām vai starp starptautiskām organizācijām, A/CONF.129/15 (turpmāk tekstā – “Vīnes 1986. gada konvencija”). Starptautiskā tiesa ir uzskatījusi, ka Vīnes 1969. gada konvencijas 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētā līguma jēdziena definīcija atspoguļo starptautiskās paražu tiesības: *Land and Maritime Boundary between Cameroon and Nigeria* (Kamerūna pret Nigēriju: *Equatorial Guinea intervening*) spriedums, I. C. J. Reports 2002, 303. lpp., 263. punkts.

35 — Skat., piemēram, Vīnes 1969. gada konvencijas 3. pantu par starptautiskajiem nolīgumiem, kas ir ārpus konvencijas piemērojamības.

36 — Skat. tālāk 96. punktu.

37 — Šis jautājums nav saistīts ar to, vai ES deklarācija ir saistoša ES iestādēm un dalībvalstīm atbilstoši ES tiesību normām. Skat., piemēram, spriedumu Komisija/Padome, EU:C:2009:590, iepriekš minēts 27. zemsvītras piezīmē, 44. punkts.

85. Valstu spēja izstrādāt šāda veida deklarācijas starptautisko tiesību normās netiek apstrīdēta³⁸, pat ja saskaņā ar starptautiskajām paražu tiesībām dažu nosacījumu, kas nosaka šādu deklarāciju saistošo raksturu, statuss vēl nav noteikts vai apstiprināts. Par to, vai citas juridiskas personas, it īpaši starptautiskas organizācijas, var pieņemt līdzīgas deklarācijas, cik man ir zināms, neviena starptautiska tiesa vai tribunāls vēl nav lēmis, un to nav pārbaudījusi arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Starptautisko tiesību komisija (turpmāk tekstā – “STK”).

86. Starptautiskas organizācijas, tieši tāpat kā valstis, var būt tiesību subjekti. Pretēji valstīm pilnvaras, kas ir šādam tiesību subjektam, organizācijām ir jāpiešķir (ar tiešiem vai netiešiem nosacījumiem). Es neredzu iemeslu, kāpēc starptautisko tiesību normas liegtu starptautiskai organizācijai ar tiesību subjekta statusu pilnvaras pieņemt vienusēji saistošu deklarāciju, ja vien ar līgumu par šīs organizācijas izveidi būtiskajiem nosacījumiem tas tiek atļauts³⁹. Ja saskaņā ar šo līgumu starptautiska organizācija var noslēgt starptautiskus nolīgumus un tādējādi ar tiem uzņemties saistības attiecībā pret valstīm vai citām starptautiskām organizācijām (neatkarīgi no pienākumu veida un it īpaši tā, vai tie ir savstarpēji), būtībā ar starptautisko tiesību normām netiek liegts šai organizācijai uzņemties šīs saistības ar vienusēju deklarāciju.

87. Turklāt, lai arī dažādi saistību avoti var būt pakļauti noteiktiem nosacījumiem, piemēram, attiecībā uz to izstrādi, likumību un pārtraukšanu, to pamatā esošie principi – it īpaši labas ticības un piekrišanas principi – paliek nemainīgi. Tāpēc man šķiet, ka, piemēram, starptautisko tiesību normās paredzētie nosacījumi par izstrādi, likumību un atcelšanu attiecībā uz valstu deklarācijām tāpat var tikt piemēroti attiecībā uz starptautisko organizāciju izstrādātām deklarācijām, pat ja daži no šiem nosacījumiem nevar tikt piemēroti tieši tāpat.

88. Kādi ir šie nosacījumi?

89. Saskaņā ar starptautisko tiesību normām ir svarīgi skaidri un konkrēti (mutvārdos vai rakstveidā) izteikt noteikumus⁴⁰ par juridisko iedarbību starptautiskajās tiesībās, tā paredzot arī pienākumus deklarācijas izstrādātājiem. Kamēr nodoms ir skaidrs un ir publiski pieejams, starptautisko tiesību normās parasti nav noteiktas formālas prasības⁴¹. Nodoms ir jābūt noteiktam, ņemot vērā deklarācijas faktiskā saturu un visus faktiskos apstākļus, kādos tā pieņemta⁴², un tas jāpauž iestādei, kurai ir piešķirtas pilnvaras pieņemt šādu saistošu deklarāciju⁴³.

38 — Šajā ziņā skat. Starptautiskās tiesas judikatūru, uz kuru es pamatojos šajā secinājumā daļā (tālāk 89.–92. punkts), kā arī Vadlīniju principu Nr. 2, kas piemērojams attiecībā uz to valstu vienusējām deklarācijām, ar ko var tikt noteikti Apvienoto Nāciju Organizācijas Starptautisko tiesību komisijas juridiskie pienākumi. Šos principus, ar komentāriem, STK pieņēma tās 58. sesijā (2006. gadā) un iesniedza Ģenerālajai Asamblejai kā STK ziņojuma par šīs sesijas darbu daļu (A/61/10). Ģenerālā Asambleja tos ņēma vērā A/RES/61/34. Skat. arī tālāk 90. punktu.

39 — STK īpašais ziņotājs savā pirmajā ziņojumā par vienusējiem valstu aktiem arī apstiprināja, ka starptautisku organizāciju vienusējiem aktiem var būt juridisks spēks: skat. īpašā ziņotāja *Victor Rodriguez-Cedeño* pirmo ziņojumu par valstu vienusējiem aktiem (A/CN.4/486), 35. punkts.

40 — Skat. *I. C. J. spriedumu Nuclear Tests*, iepriekš minēts 23. zemsvītras piezīmē, 46., 51. un 53. punkts; *I. C. J. spriedumu Armed Activities on the Territory of the Congo (New Application: 2002)*, Kongo Demokrātiskā Republika pret Ruandu, saukts – “*Armed Activities*”), Jurisdikcija un pieņemamība, spriedums, *I. C. J. Reports 2006*, 6. lpp., 50. un 52. punkts. Skat. arī STK Vadlīniju principu Nr. 7, iepriekš minētas 38. zemsvītras piezīmē.

41 — Skat., piemēram, *I. C. J., Case concerning the Temple of Preah Vihear* (Kambodža pret Taizemi), sākotnējie iebildumi, spriedums, *I. C. J. Reports 1961*, 17. lpp., 31. punkts, *I. C. J. spriedumu Nuclear Tests*, iepriekš minēts 23. zemsvītras piezīmē, 46. un 48. punkts. Skat. arī, piemēram, *I. C. J., Case concerning the Frontier Dispute* (Burkina Faso pret Mali Republiku) (turpmāk tekstā – “*Frontier Dispute*”), spriedums, *I. C. J. Reports 1986*, 554. lpp., 39. punkts.

42 — Skat. *I. C. J., Frontier Dispute*, iepriekš minēts 41. zemsvītras piezīmē, 40. punkts, *I. C. J., Nuclear Tests*, iepriekš minēts 23. zemsvītras piezīmē, 53. punkts, *I. C. J., Armed Activities*, iepriekš minēts 40. zemsvītras piezīmē, 49. punkts. Skat. arī STK Vadlīniju principu Nr. 3, iepriekš minētas 38. zemsvītras piezīmē.

43 — Skat., *I. C. J., Armed Activities*, iepriekš minēts 40. zemsvītras piezīmē, 46. punkts un tajā minētā judikatūra. Skat. arī STK Vadlīniju principu Nr. 4, iepriekš minētas 38. zemsvītras piezīmē.

90. Šāda pieeja ir redzama STK Vadlīniju principā Nr. 1, kurā ir paredzēts, ka “publiskas deklarācijas, kurās pausta griba uzņemties saistības, var radīt juridiskus pienākumus”⁴⁴. Lai arī Vadlīniju principi nav saistoši un to ietekme un ilgums laika gaitā būtu jānostiprina, es tos tomēr uzskatu par noderīgu judikatūras ekstrapolāciju un valstu praksi, it īpaši attiecībā uz vienpusējo deklarāciju saistošo raksturu⁴⁵.

91. No labticības principa izriet, ka “[...] ieinteresētā valsts var iepazīties ar vienpusējās deklarācijas tekstu un paļauties uz to, kā arī ir tiesīga prasīt, lai ar to noteiktais pienākums tiktu ievērots”⁴⁶. Šis princips tiek piemērots arī apstākļiem, kādos vienpusēji saistoša deklarācija var tikt atcelta.

92. Tomēr saskaņā ar principu par to, ka valstīm nevar tikt uzlikti nekādi pienākumi bez to piekrišanas⁴⁷, ar vienpusēji saistošu deklarāciju nevar tikt radīti pienākumi citām valstīm. Līdz ar to Starptautiskā tiesa ir noteikusi, ka vienpusēja deklarācija ir saistoša, ja “[...] ne pretizpildījuma, ne deklarācijas pieņemšana pēc tam, ne arī nekāda atbilde vai darbība no citu valstu puses nav vajadzīga, lai deklarācija būtu spēkā, jo šāda prasība neatbilstu juridiskā akta, ar kuru valsts par to paziņojusi, stingri vienpusējai dabai”⁴⁸.

93. Šajā tiesvedībā Deklarācija tika publicēta, to publicējot un paziņojot Venecuēlai. Kā jau es to izskaidroju, tajā ir noteikts ES nodoms piešķirt zvejas iespējas un izdot zvejas atļaujas Venecuēlai⁴⁹. Ar šo Deklarāciju ES piekrīt, ka tā atturēsies izmantot suverēnās tiesības, kas tai piemīt atbilstoši ANOJTK 56. panta 1. punkta a) apakšpunktam, liegt trešās valsts kuģiem piekļuvi ES ūdeņiem, lai tajos zvejotu. Šīs saistības pašas par sevi nenozīmē, ka Venecuēlas zvejas kuģi var ienākt Francijas Gviānas EEZ un zvejot tajā. Atbilstoši gan ES, gan starptautisko tiesību normām vispirms turpmākie ierobežojumi attiecībā uz tiesībām zvejot ir jāparedz, vislabāk nosakot un piešķirot zvejas iespējas. Tad, pamatojoties uz to, var tikt izdotas individuālās zvejas atļaujas.

94. Lai deklarācija būtu saistoša, tā ir jāpieņem iestādei, kura ir tiesīga to darīt. Apstāklis, vai tas tā ir šajā tiesvedībā, ir atkarīgs no Līgumos noteiktās ES kompetences.

95. ES ir jārikojas tikai tās kompetences robežās, ko tai Līgumos piešķirušas dalībvalstis⁵⁰. 24. deklarācijā, kas pievienota Lisabonas līgumu pieņemšanās starpvaldību konferences nobeiguma aktam, attiecībā uz ES kā tiesību subjektu ir apstiprināts, ka apstāklis, ka ES ir tiesību subjekts, “[...] nekādā veidā nedod ES pilnvaras pieņemt tiesību aktus vai rīkoties ārpus kompetencēm, ko dalībvalstis tai ir piešķirušas Līgumos”⁵¹.

96. Ar Līgumiem nav skaidri atļauts izmantot vienpusēji saistošas deklarācijas ES ārējo attiecību jomā (jomās, kas atbilst ES ārējai kompetencei). Savukārt ar tiem ES ir atļauts uzņemties saistības trešo valstu un starptautisko organizāciju labā, noslēdzot “starptautisku nolīgumu”. Ar LESD 218. pantu ir ticis aizstāts EKL 300. panta 1. punkts, ar kuru savukārt ticis aizstāts EEK 228. panta 1. punkts. Pēdējos divos nosacījumos attiecībā uz iekšējo procedūru, kas ir jāpiemēro, veicot sarunas un noslēdzot starptautiskus nolīgumus, tika izmantots formulējums “nolīgums”. Tiesa Atzinumā lietā 1/75

44 — Iepriekš minētas 38. zemsvītras piezīmē.

45 — Skat. arī STK 58. sesijas ziņojuma (2006, A/61/10) 921. zemsvītras piezīmi, kurā ir konkretizēts, ka Vadlīniju principu komentāri “[...] ir paskaidrojošas piezīmes, ar kurām tiek pārskatīta Starptautiskās tiesas judikatūra un noderīga valstu prakse, ko analizējuši vairāki Darba grupas locekļi un īpašais ziņotājs un kas ir apkopotas īpašā ziņotāja astotajā ziņojumā (A/CN.4/557)”.

46 — I. C. J., spriedums *Nuclear Tests*, iepriekš minēts 23. zemsvītras piezīmē, 49. punkts. Skat. arī STK Vadlīniju principu Nr. 1, iepriekš minētas 38. zemsvītras piezīmē: “Ja šie nosacījumi ir ievēroti, šādu deklarāciju saistošā rakstura pamatā ir laba ticība; attiecīgās valstis var tās ņemt vērā un pamatoties uz tām, šādas valstis var prasīt šāda pienākuma ievērošanu”.

47 — Par šī principa piemērošanu attiecībā uz līgumiem skat. spriedumu *Brita*, C-386/08, EU:C:2010:91, 44. punkts. Skat. arī Vīnes 1969. un 1986. gada konvenciju 34. pantu.

48 — I. C. J., *Nuclear Tests*, iepriekš minēts 23. zemsvītras piezīmē, 46. punkts. Skat. arī STK Vadlīniju principu Nr. 2, iepriekš minētas 38. zemsvītras piezīmē.

49 — Skat. iepriekš 74.–78. punktu.

50 — Par kompetenču piešķiršanas principa piemērošanu ārējo attiecību jomā skat., piemēram, Atzinumu 2/94, EU:C:1996:140, 24. punkts.

51 — OV 2012, C 326, 348. lpp. Skat. arī LES 5. pantu.

ir minējusi, ka formulējums “nolīgums” ir lietots “vispārīgā nozīmē, lai norādītu uz jebkādiem saistošiem pienākumiem, kurus uzņemas personas, uz kurām ir attiecināmas starptautisko tiesību normas, lai kāds arī būtu to formālais nosaukums”⁵². Lietā C-327/91 Francija/Komisija pasludinātajā spriedumā Tiesa izmantoja to jēdziena “līgums”, kas noslēgts starp starptautisku organizāciju un valsti, definīciju, kas ir paredzēta Vīnes 1986. gada konvencijas 2. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā⁵³. Tomēr, lai cik plaša būtu jēdziena definīcija, ir skaidrs, ka (jebkurā kontekstā) nolīguma gadījumā tiek iepriekšpieņemts, ka tiekas vismaz divi dalībnieki. Līdz ar to tas neattiecas uz gadījumiem, kuros ES saistības uzņemas ar deklarāciju bez trešās valsts, kuras labā deklarācija ir pieņemta, piekrišanas. Tas neattiecas arī uz instrumentiem, ar kuriem netiek noteiktas nekādas saistības⁵⁴.

97. Tomēr es uzskatu, ka saskaņā ar ES tiesībām ES principā var uzņemties saistības saskaņā ar starptautisko tiesību normām vienpusēji saistošas deklarācijas veidā. Būtībā mans viedoklis ir pamatots ar tiem pašiem apsvērumiem⁵⁵, kuri bija pamatā manam secinājumam par to, ka starptautisko tiesību normas neliedz starptautiskajai organizācijai izstrādāt vienpusēji saistošas deklarācijas.

98. Viens no ES kā tiesību subjekta statusa būtiskajiem elementiem ir tās spēja uzņemties saistības saskaņā ar starptautisko tiesību normām. To nepārprotami apstiprina Līgumos paredzētie nosacījumi par starptautiskajiem nolīgumiem. Starptautiskie nolīgumi ir viens no šādu saistību avotiem; vienpusēji saistošas deklarācijas ir vēl viens šāds avots.

99. Tālākam atbalstam es velku paralēles ar Tiesas argumentāciju spriedumā lietā *ERTA*⁵⁶. Šajā lietā vispārīgi piemērojama Līguma nosacījuma par to, kā apspriest sarunās un noslēgt starptautisku nolīgumu, neesamība nebija šķērslis, lai apstiprinātu, ka ES bija kompetenta to darīt⁵⁷. Šajā lietā Tiesa atrisināja līguma nosacījumu neesamību, pārbaudot vispārīgo (tobrīd) Kopienu tiesību sistēmu attiecību ar trešām valstīm jomā⁵⁸. Sākuma punkts bija apstāklis, ka (tobrīd) Eiropas Ekonomiskā Kopiena bija tiesību subjekts⁵⁹. Pat pirms nolīguma priekšmeta izvērtēšanas Tiesa noteica, ka būt par tiesību subjektu nozīmē, ka “[..] tās ārējās attiecībās Kopiena var veidot līgumiskas saites ar trešām valstīm [..]”⁶⁰.

100. Kā es to saprotu, lietā *ERTA* pasludinātajā spriedumā Tiesa apstiprināja, ka starptautiska tiesību subjekta jēdziens ir jāinterpretē, ņemot vērā pilnvaras, kas tam piešķirtas ar starptautisko tiesību normām. Pēc analogijas, ja ar starptautisko tiesību normām starptautiskai organizācijai netiek liegts pieņemt un uzņemties saistības ar vienpusējām deklarācijām, apstāklis, ka ES ir starptautisks tiesību subjekts, nozīmē, ka tā var uzņemties saistības saskaņā ar starptautisko tiesību normām šādā veidā.

101. Es norādu, ka Konventa par Eiropas nākotni izstrādātāji paredzēja, ka, piešķirot ES starptautisko tiesību subjekta statusu, ES “[..] varēs lietderīgi pielietot visas starptautiskās darbības (tiesības noslēgt līgumus, tiesības diplomātiskajā jomā, tiesības celt prasības vai pārstāvēt sevi starptautisko tiesu instancēs, tiesības kļūt par starptautiskas organizācijas biedru vai noslēgt starptautisku konvenciju, piemēram, ECPAK, tiesības uz imunitātēm), kā arī uzņemties starptautiskas saistības Savienības vārdā”⁶¹. Tāpēc es uzskatu, ka ES var izdot vienpusēji saistošas deklarācijas, ar kurām tā uzņemas saistības saskaņā ar starptautisko tiesību normām.

52 — Atzinums 1/75, EU:C:1975:145, 1360. lpp., par EEK 228. panta 1. punktu; Tiesa šo viedokli puda tās diskusijas par prasības atbilstību sniegt atzinumu par ESAO izpratnes par zemo izmaksu standartu savienojamību ar Līgumu kontekstā.

53 — EU:C:1994:305, 25. un 27. punkts.

54 — Spriedums Francija/Komisija, C-233/03, EU:C:2004:173, 43.–45. punkts.

55 — Skat. iepriekš 86. punktu.

56 — Spriedums Komisija/Padome, 22/70, EU:C:1971:32 (Eiropas Autotransporta nolīgums jeb “ERTA”).

57 — Romas līgumā tika paredzēts precīzs pamats starptautiska nolīguma noslēgšanai tirdzniecības un asociācijas nolīgumu veidā.

58 — Spriedums *ERTA*, EU:C:1971:32, iepriekš minēts 56. zemsvitras piezīmē, 12. punkts.

59 — Turpat, 13. punkts.

60 — Turpat, 14. punkts.

61 — III Darba grupas par tiesību subjekta statusu galīgais ziņojums CONV 305/02 (WG III 16, Brisele, 2002. gada 1. oktobris), 19. punkts. Tā tekstā nav norādes par to, ka šis mērķis tiktu atcelts ar pēc tam izstrādāto un pieņemto Lisabonas līgumu.

102. Veids, kā to izdarīt, ir jānosaka ES tiesību normās⁶².

103. Kā jau es tiku minējusi, LESD 218. pantā ir paredzēti noteikumi par to, kā saistības, ko ES ir uzņēmusies ar starptautisku nolīgumu attiecībā pret trešām valstīm (un citām starptautiskām organizācijām), ir jāapspriež sarunās, un kā šādi nolīgumi ir jāparaksta un jānoslēdz. Šajā tiesību normā atsevišķi noteikumi attiecas uz Kopējo ārpolitiku un drošības politiku un divi punkti neattiecas uz sarunu risināšanas procedūru, parakstīšanu un noslēgšanu (LESD 218. panta 9. un 11. punkts). Ne LESD 218. pants, ne arī kāds cits Līguma noteikums skaidri neattiecas uz procedūru par ES ārējo darbību, kas tiek īstenota ar viļņpusēji saistošu deklarāciju.

104. Ja ES var izmantot šādu kompetenci, nevar būt tā, ka netiek piemērotas nekādas procesuālo tiesību normas. Pretējā gadījumā būtu pilnīga rīcības brīvība attiecībā uz to, kas cita starpā var uzņemties iniciatīvu, kādas iestādes ir iesaistītas, un kuram ar ko un kad ir jārunā. Procesuālās garantijas ir vajadzīgas arī tāpēc, lai šāda viļņpusēja deklarācija, ja tā ir atbilstoši pieņemta, būtu saistoša ES iestādēm un tāpēc dominētu pār ES tiesību aktiem.

105. Nevienš no šīs lietas dalībniekiem nav apgalvojis, ka LESD 218. pants *nebūtu* piemērojams.

106. Es uzskatu, ka precīzs procesuālo tiesību normu pamats attiecībā uz lēmumu, ar kuru tiek pieņemta viļņpusēji saistoša deklarācija, nav tik acīmredzams.

107. Apstākļi, ka Līgumos nav paredzēta procedūra konkrētas ārējās darbības, ar kuru ES uzņemas saistības saskaņā ar starptautisko tiesību normām, pieņemšanai, nav nekas ārkārtējs. Vēsturiski Līgumu noteikumos ir ņemta vērā ES kārtība ārējo attiecību jomā un Tiesas judikatūra šajā ziņā. Tā kā starptautiskās organizācijas viļņpusēji saistošas deklarācijas pieņem ļoti reti, atsevišķas, skaidri noteiktas procedūras neesamība nav pārsteidzoša.

108. Viena no iespējām būtu uzskatīt, ka skaidra procesuālā juridiskā pamata neesamības gadījumā ES nevar īstenot tās ārējās kompetences ar viļņpusēji saistošu deklarāciju. Dalībvalstu ziņā ir izdarīt grozījumus Līgumos. Šādas pieejas risks ir tāds, ka tas nozīmē, ka ES var izmantot tikai tās ārējās darbības formas, attiecībā uz kurām Līgumos ir paredzēti konkrēti procesuālie noteikumi. Tas var nelabvēlīgi ietekmēt ES darbības efektivitāti starptautiskajā arēnā. Fakti šajā tiesvedībā labi ataino šo risku. ES gribēja izvairīties no starptautiska nolīguma sarunu risināšanas un noslēgšanas procedūras, lai ātri reaģētu uz vajadzību noteikt starptautisku regulējumu tās ūdeņu piekļuvei (un šādā veidā ievērot ES un starptautisko tiesību normas).

109. Tiesai nav jāizdomā procesuālo noteikumu kopums, kas nav paredzēts Līgumos. Tomēr var būt citas iespējas.

110. Otra iespēja būtu izmantot LESD 352. panta 1. punktu kā procedūras, kas piemērojama lēmuma, ar ko apstiprina viļņpusēji saistošu deklarāciju, pieņemšanai, kuras priekšmets ir ES (ārējā) kompetencē, juridisko pamatu. Tas darbotos kā sava veida noklusējuma procedūra attiecībā uz tādu ES ārējo darbību, par kuru Līgumos nav noteikti procesuālie noteikumi. Pašā LESD 352. panta 1. punkta formulējumā, šķiet, šāda iespēja nav izslēgta⁶³. Uz to var pamatoties gadījumos, ja ir nepieciešama ES darbība, lai sasniegtu kādu no Līgumos paredzētajiem mērķiem, un ja Līgumos nav paredzēts nepieciešamais pilnvarojums šīs darbības veikšanai. Tas ir paredzēts, lai novērstu tiesību

62 — Kā STK īpašais ziņotājs norādīja savā pirmajā ziņojumā par valstu viļņpusējiem aktiem: “[...] noteikumi par [starptautisko organizāciju viļņpusējiem aktiem], šķiet, ir ietverti organizāciju pamata dokumentos un instrumentos, kas no tiem izriet, kā arī starptautisko tiesību normās, ja tās ir piemērojamas” (iepriekš minēts 39. zemsvītras piezīmē, 34. punkts).

63 — Tomēr norādu, ka 42. deklarācijā par LESD 352. pantu (OV 2012, C 326, 353. lpp.) ir paredzēts, ka LESD 352. pantu “[...] nevar izmantot par pamatu, lai paplašinātu Savienības pilnvaru piemērošanas jomu, pārsniedzot vispārējo sistēmu, kas izveidota ar Līgumu noteikumiem vispār un jo īpaši ar noteikumiem, kuros paredzēti Savienības uzdevumi un darbības. Minēto pantu nekādā ziņā nevar izmantot kā pamatu, lai pieņemtu noteikumus, ar kuriem pēc būtības tiktu grozīti Līgumi, neievērojot tajos šim mērķim paredzētās procedūras”. Skat. arī Atzinumu 2/94, EU:C:1996:140, minēts iepriekš 50. zemsvītras piezīmē, 30. punkts.

neesamību, ja konkrētās Līguma tiesību normās nav skaidri vai netieši piešķirtu pilnvaru, bet šādas pilnvaras tomēr ir vajadzīgas⁶⁴. Šādi tiek apstiprināts, ka trūkstošās “vajadzīgās pilnvaras” var ietvert procesuālos noteikumus par vienpusēji saistošas deklarācijas pieņemšanu. Saskaņā ar LESD 352. panta 1. punktu Deklarācija Padomei būtu jāpieņem vienprātīgi pēc Komisijas priekšlikuma un ar Eiropas Parlamenta piekrišanu. Saskaņā ar LESD 352. panta 2. punktu Komisijai būtu arī jāvērs valstu parlamentu uzmanība uz priekšlikumiem, kuriem ir šāds juridiskais pamats. Līdz ar to vienpusēji saistošas deklarācijas pieņemšanā tiktu izmantota procedūra, kas vairākos aspektos būtu ievērojami stingrāka un apgrūtinātāka nekā tā, kas paredzēta LESD 218. pantā attiecībā uz starptautiskiem nolīgumiem. Risks ir arī tajā apstākļi, ka ikviena ārējā darbība, kurai nav skaidri paredzēti procesuālie noteikumi, būtu jāpieņem atbilstoši šai procedūrai.

111. Šajā tiesvedībā šis risinājums nozīmētu, ka Deklarācijas juridiskajā pamatā būtu jāiekļauj LESD 352. panta 1. punkta noteikumi un Līguma noteikumi, kuros ir noteikti ārējās darbības mērķi – tādējādi atsaucoties uz LESD 43. panta 2. vai 3. punktu. Tomēr jautājums par to, vai Padomei bija jāiegūst Parlamenta piekrišana vai atzinums, nebūtu atkarīgs no LESD 43. panta konkrētā punkta piemērošanas. Saskaņā ar LESD 352. panta 1. punktu Padomei būtu bijis jāiegūst tā piekrišana.

112. Trešā iespēja būtu piemērot LESD 218. pantu pēc analogijas.

113. Vienpusēji saistošas deklarācijas un starptautiskie nolīgumi ir atsevišķi pienākumu avoti starptautiskajās tiesībās. Tomēr abi ir saistīti ar ES lēmumu uzņemties saistības saskaņā ar starptautisko tiesību normām. Tāpēc pamatots, šķiet, jautājums: kāpēc veidam, kādā šis lēmums tiek pieņemts attiecībā uz vienpusējām deklarācijām, vajadzētu būtiski atšķirties salīdzinājumā ar to, kāds tiek piemērots starptautiskiem nolīgumiem? Pirmās no minētajiem nav tikai politiskas deklarācijas vai paziņojumi, ar kuriem ES tiek pārstāvēta starptautiski vai kas tiek apstiprinātas, jo ES piedalās lēmumu pieņemšanā starptautiskā līmenī. Tās nav arī tādi iekšēji lēmumi, kas būtu jāpieņem saskaņā ar procedūrām, kas tiek piemērotas attiecībā uz iekšējām darbībām (kāda, piemēram, varētu būt parastā likumdošanas procedūra).

114. Ja tas tā ir, vai LESD 218. pants var tikt piemērots pēc analogijas?

115. Būtībā LESD 218. pantā ir paredzētas konstitucionālas procedūras, kas ir jāpiemēro, ja ES rīkojas, lai kļūtu par starptautiska nolīguma pusi, kas ir visskaidrākais veids, kādā ES uzņemas saistības saskaņā ar starptautisko tiesību normām. Arī valstis parasti šādam mērķim paredz konstitucionālas procedūras.

116. LESD 218. panta noteikumu pamatā ir noteikts starpiestāžu līdzsvars starp Komisiju (kas ierosina procesu un pārstāv ES ārēji), Padomi (kas ir atbildīga par lēmuma, ar kuru ES uzņemas saistības starptautiskā līmenī, pieņemšanu) un Parlamentu (kuram ir jābūt vienmēr informētam un kuram var lūgt sniegt piekrišanu vai atzinumu)⁶⁵.

117. LESD 218. panta 3. un 4. punkta noteikumi attiecas uz ES dalību sarunās par nolīgumu un līdz ar to saistību saturu, kuram ES var piekrist. Būtībā Komisijai ir jāpārstāv ES pēc tam, kad Padome šajā ziņā ir pieņēmusi lēmumu. Varētu šķist, ka šiem procedūras posmiem nav nozīmes attiecībā uz vienpusēji saistošu deklarāciju. Nav teksta, ko apspriest ar trešām pusēm, un lūgt Komisijai vispirms iegūt Padomes piekrišanu, lai izstrādātu deklarācijas priekšlikumu, šķiet lieki, jo Padomei pieder pēdējais vārds par to, vai ES uzņemsies saistības saskaņā ar starptautisko tiesību normām. Vienpusēji saistošu deklarāciju gadījumā šādas atšķirības nav jāpiemēro. Tāpat arī LESD 218. panta 7. punkts nevar tikt piemērots, ja nav nolīguma, kurā ir paredzēts, ka grozījumus var pieņemt ar vienkāršotu procedūru vai ka tos īsteno struktūra, kuras izveide tajā paredzēta.

64 — Skat., piemēram, spriedumu Parlaments/Padome, C-166/07, EU:C:2009:499, 41. punkts un tajā minētā judikatūra.

65 — Skat. arī spriedumu Francija/Komisija, EU:C:2004:173, iepriekš minēts 54. zemsvītras piezīmē, 28. punkts.

118. Tomēr, manuprāt, Padomes pilnvaras atļaut parakstīt un noslēgt nolīgumu ir balstītas uz noteiktu starpiestāžu līdzsvaru starp to un Komisiju, kurai ir īpaša loma šajā procedūras posmā. Ir jāizvērtē arī dalībvalstu loma⁶⁶. Līdz ar to, piemēram, apstākļi par to, vai Padome var (un, ja iespējams, arī kādā apjomā) atteikties pieņemt lēmumu par nolīguma noslēgšanu, ir jāizvērtē, ņemot vērā (vismaz) nolīguma saturu, Komisijas priekšlikumu, Padomes risināto sarunu tendences un citus elementus, kuriem ir nozīme šajā procedūras posmā. Ja attiecībā uz lēmuma, ar kuru tiek apstiprināta vienusēji saistoša deklarācija, pieņemšanu LESD 218. panta 6. punkts ir piemērojams pēc analogijas, vai var tikt pieņemts, ka jāpastāv tādām pašām starpiestāžu līdzsvaram un ka attiecīgās Komisijas un Padomes pilnvaras būs tādas pašas?

119. Pārējie LESD 218. panta 6. punkta noteikumi ir daudz vieglāk attiecināmi uz lēmumiem par vienusēji saistošu deklarāciju apstiprināšanu. Lēmums ir jāpieņem Padomei (principā ar kvalificētu balsu vairākumu) – joprojām ar zināmu Parlamenta līdzdalību. Tātad, ja nolīguma priekšmets ir tāds, ka Līgumos attiecībā uz to nav paredzēta Parlamenta loma, starptautiska nolīguma ar tādu pašu priekšmetu gadījumā būs vajadzīga Parlamenta līdzdalība, kurš arī atbilstoši LESD 218. panta 10. punktam nekavējoties un pilnīgi ir jāinformē visos procedūras posmos.

120. Vēl ir LESD 218. panta 9. punkts, kurā ir paredzēta procedūra, ar ko “nosaka nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām”. Šķiet, nav pārliecinošu argumentu, lai šo konkrēto procedūru piemērotu arī attiecībā uz ES pieņemtām vienusējām deklarācijām, saskaņā ar kurām ES uzņemas saistības atbilstoši starptautisko tiesību normām neatkarīgi no trešās personas jebkādas citas darbības. Faktiski, ja LESD 218. panta 9. punkts tiktu piemērots vienusēji saistošām deklarācijām, nebūtu nozīmes tam, vai tās tiktu vai netiktu pieņemtas tādas ar nolīgumu izveidotas struktūras kontekstā, kurai ir jāpieņem akti, kuriem ir juridiskas sekas.

121. LESD 218. panta 11. punktā paredzētajai Tiesas jurisdikcijai nav nozīmes šajā tiesvedībā. Šīs tiesību normas mērķis ir “[...] novērst sarežģījumus, kas izrietētu no apstrīdēšanas tiesā saistībā ar [ES] noslēgto starptautisko nolīgumu saderīgumu ar Līgumiem”⁶⁷. Lūdzot Tiesai paust nostāju par šāda nolīguma saturu vai tā noslēgšanai pieņemto procedūru, būtu iespējams izvairīties no nopietnām grūtībām un kaitējuma nodarīšanas⁶⁸. Tāpat kā starptautisks nolīgums, arī vienusēji saistoša deklarācija rada saistības saskaņā ar starptautisko tiesību normām, uz kurām trešā valsts var pamatoties un kuru neievērošanas rezultātā var iestāties starptautisko tiesību normās paredzēta atbildība. Šīs tiesvedības apstākļi to labi apliecina, apstiprinot viedokli, ka LESD 218. panta 11. punkta noteikumi var tikt attiecināti uz vienusēji saistošām deklarācijām.

122. Ceturtā iespēja būtu piemērot tās tiesību normas, kuras ir pašas ārējās kompetences pamatā. Tam varētu būt dažādi iznākumi. Ja šī kompetence būtu skaidra, tas varētu nozīmēt, ka pēc analogijas atkal varētu tikt piemērots LESD 218. pants (vai konkrēti nosacījumi par starptautiskajiem nolīgumiem noteiktajā jomā). Ja šī kompetence būtu netieša, tad būtu jāpiemēro tie paši procesuālie noteikumi, kas tiek piemēroti (precīzai) iekšējai darbībai. Tā, piemēram, vienusēji saistoša deklarācija būtu jāpieņem, piemērojot parasto likumdošanas procedūru. Šajā gadījumā apsvērumi, kurus es iepriekš norādīju pret LESD 218. panta piemērošanu pēc analogijas (jo ar tiesību normu vienkārši netiek ņemts vērā vienusēji saistošas deklarācijas raksturs vai tās formulējums, tā radot risku, ka netiks ievērots starp iestādēm noteiktais pilnvaru sadalījums), šķiet, ir pat piemērotāki⁶⁹.

66 — Par vajadzību sadarboties starp dalībvalstīm un ES iestādēm skat., piemēram, spriedumu Komisija/Zviedrija, C-246/07, EU:C:2010:203, 76. punkts un tajā minētā judikatūra.

67 — Atzinums 1/09, EU:C:2011:123, 47. punkts un tajā minētā judikatūra.

68 — Turpat, 48. punkts un tajā minētā judikatūra.

69 — Skat., piemēram, spriedumu Francija/Komisija, EU:C:1994:305, iepriekš minēts 53. zemsvītras piezīmē, 41. punkts, kurā konstatēts, ka “[...] iekšējās pilnvaras [pieņemt individuālus lēmumus, piemērojot noteikumus par konkurenci,] nenozīmē, ka var tikt mainīts starp Kopienas iestādēm noteiktais pilnvaru sadalījums attiecībā uz starptautisku nolīgumu noslēgšanu [...]”.

123. Līdz ar to katrai no iespējām ir trūkumi. Tomēr LESD 218. panta piemērošana pēc analogijas, šķiet, ir vispiemērotākais risinājums, pat ja, šādi secinot, ir “jāizstiepj un jāaspiež” tiesību normas formulējums, jo ne visas tās daļas attiecībā uz vienaspusēji saistošām deklarācijām ir piemērojamas tāpat kā uz starptautiskiem nolīgumiem.

124. Ja Tiesa nolemtu, ka LESD 218. panta noteikumi nevar būt Lēmuma procesuālais juridiskais pamats, tas būtu pietiekams pamats, lai atceltu Lēmumu, nemaz nevērtējot Parlamenta un Komisijas faktiski izvirzītos pamatus.

125. Tagad es izvērtēšu šos pamatus, pieņemot, ka Tiesa apstiprinās LESD 218. pantu kā procesuālo juridisko pamatu, lai ES pieņemtu vienaspusēji saistošu deklarāciju.

Kļūdains juridiskais pamats (pirmais pamats lietā C-103/12 un pirmā pamata pirmā un otrā daļa lietā C-165/12)

Argumentācija

126. Parlaments un Komisija apgalvo, ka Padome Lēmumu kļūdaini ir pamatojusi ar LESD 43. panta 3. punktu un LESD 218. panta 6. punkta b) apakšpunktu, nevis ar LESD 43. panta 2. punktu un 218. panta 6. punkta a) apakšpunktu.

127. Savos paskaidrojumos tie abi norāda, ka LESD 43. panta 3. punkts ir izņēmums no LESD 43. panta 2. punktā paredzētajiem noteikumiem un tāpēc tie ir jāinterpretē šauri. Būtībā pēdējie noteikumi ir visu (likumdošanas) pasākumu, lai sasniegtu KZP mērķus, pamats, savukārt pirmie ir pamats tikai tajā minētajiem (regulējošajiem) pasākumiem, it īpaši tiem, ar kuriem tiek noteiktas un piešķirtas zvejas iespējas. LESD 43. panta 3. punktā nav paredzēta ne trešo valstu kuģu piekļuve ES ūdeņiem, lai tajos zvejotu, ne arī zvejošanas atļaušana.

128. LESD 43. panta 3. punkts neattiecas uz tiesību aktu pieņemšanu LESD 289. panta izpratnē. LESD 289. pantā ir noteikta parastā likumdošanas procedūra (kas ir definēta LESD 294. pantā) un veikta norāde uz īpašas likumdošanas procedūras piemērošanu konkrētos gadījumos, kas ir izsmēloši uzskaitīti Līgumos. Līdz ar to lēmumu pieņemšanas pilnvaras, kas neatbilst nevienai no kategorijām, ir uzskatāmas par nelegislatīvām procedūrām. Proti, Komisija uzskata, ka būtībā zvejas iespēju noteikšana ir izpildu akts, pat ja LESD 43. panta 3. punktā paredzētā procedūra ir *sui generis* procedūra. Parlaments apgalvo, ka bez sākotnēja (politiska) lēmuma par KZP mērķiem – lēmuma, kurš jāpieņem saskaņā ar LESD 43. panta 2. punktu, – nevar tikt pieņemtas tiesību normas, pamatojoties uz LESD 43. panta 3. punktu, pat ja tas tiek uzskatīts par patstāvīgu juridisko pamatu.

129. Komisija apgalvo, ka Padomes argumentācijas teksts⁷⁰ it īpaši ir balstīts uz LESD 43. panta 3. punkta franču valodas redakciju (“mesures relatives à”, proti, “pasākumi, kas attiecas”). Angļu valodas redakcijā ir teikts “measures on”, kas norāda uz tiešāku un stingrāku saikni. Lai arī LESD 43. panta 3. punkta noteikumi ir pietiekami plaši, lai attiektos uz konkrētiem noteikumiem, kas funkcionāli ir saistīti ar zvejas iespēju noteikšanu, tas nenožīmē, ka ikviens pasākums, kas “attiecas” (pat ja attālināti) uz zvejas iespēju noteikšanu, ir jāpamato ar šo tiesību normu. Parlamenta nostāja ir stingrāka – tas uzskata, ka tikai lēmumi par LESD 43. panta 3. punktā izsmēloši uzskaitītajiem priekšmetiem var tikt pamatoti ar šo tiesību normu.

⁷⁰ — Skat. tālāk 132. punktu.

130. Vēl Parlaments un Komisija apgalvo, ka ES tiesībās ir noteikts trīs posmu process, lai trešās valsts kuģiem piešķirtu piekļuvi ES ūdeņiem un tajos esošajiem resursiem. Pirmkārt, iespējamā piekļuve tiek piešķirta ar starptautisku nolīgumu, kura juridiskais pamats ir LESD 43. panta 2. punkts (un kas jāpieņem saskaņā ar LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunkta v) punktu). Otrkārt, Padome tad var turpināt piešķirt zvejas iespējas, pamatojoties uz LESD 43. panta 3. punktu. Treškārt, pēc tam, kad ir noteiktas un piešķirtas šīs zvejas iespējas, Komisija izdod individuālās zvejas atļaujas zvejas kuģiem. Trešai valstij nevarot tikt izdotas zvejas atļaujas ar Padomes lēmumu (otrais posms), neesot starptautiskam nolīgumam (pirmais posms), kas noslēgts ES vārdā, pamatojoties uz LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunkta v) punktu. Konceptuāla atšķirība starp piekļuvi ūdeņiem un piekļuvi resursiem izrietot arī no apstākļa, ka piekļuve ūdeņiem parasti tiek piešķirta uz ilgu, iespējams, nenoteiktu laiku, turpretim zvejas iespējas tiek noteiktas un piešķirtas ik gadu.

131. Parlaments un Komisija apgalvo, ka Lēmuma mērķis ir piešķirt Venecuēlas kuģiem piekļuves tiesības Savienības ūdeņiem, lai zvejotu, un nodrošināties, ka tādējādi tie ievēro KZP mērķus. Deklarācijas otrajā daļā minētajai norādei uz Zvejas atļauju regulas 22. pantu neesot tikai deklaratīva nozīme, ar to uz Venecuēlas zvejas kuģiem tiek attiecināti KZP noteikumi. Šajā ziņā Komisijas sākotnējais priekšlikums un Lēmums esot līdzīgi (ja ne identiski). Minētais apstāklis norādot, ka Lēmuma mērķis nav mainīts, neraugoties uz to, ka ir mainījies juridiskais pamats.

132. Padome, kuru atbalsta lietā iestājušās dalībvalstis, apgalvo, ka Lēmums (tostarp tam pievienotā Deklarācija) attiecas uz zvejas iespēju noteikšanu. Padome apgalvo, ka LESD 43. panta 3. punktā minētais formulējums “paredz pasākumus *par*” (“shall adopt measures *on*”) nozīmē, ka tas var tikt izmantots arī par tādu tiesību normu juridisko pamatu, ar kurām netiek noteiktas un piešķirtas zvejas iespējas. Līdz ar to tas esot attiecināms uz tiesībām nozvejot konkrētu apjomu, ko var noteikt dažādi, ieskaitot KPN, ierobežojot pašu zvejošanu (piemēram, dienā izmantoto kilovatu ziņā vai to dienu skaita ziņā, kad kuģi var neatrasties ostā) vai ierobežojot kuģu maksimālo skaitu.

133. Lai arī LESD 43. panta 3. punkts esot *lex specialis* veids attiecībā pret LESD 43. panta 2. punktā paredzēto *lex generalis*, Padome apgalvo, ka tas neesot izņēmums no pēdējā. Tāpēc tas neesot jāinterpretē šauri.

134. Padome arī apgalvo, ka, pieņemot LESD 43. panta 3. punktu, Līguma izstrādātāji esot vēlējušies ieviest vienkāršotu procedūru to Savienības tiesību normu pieņemšanai, kuru mērķis ir Savienības ūdeņos esošo resursu saglabāšana, un operatīvi reaģēt uz zinātniskiem atzinumiem, kas ir šo tiesību normu pamats.

135. Padome nepiekrīt argumentam par to, ka, ja tiesību norma ir saistīta ar KZP mērķiem, tā ir jāpamato ar LESD 43. panta 2. punktu un ka neviena tiesību norma, pamatojoties uz LESD 43. panta 3. punktu, nevar tikt pieņemta bez sākotnēja lēmuma par politisko izvēli attiecībā uz KZP saskaņā ar LESD 43. panta 2. punktu. Padome nepiekrīt arī pieteicēju “mākslīgi” radītajai atšķirībai starp piekļuvi ūdeņiem un piekļuvi resursiem.

136. Attiecībā uz Lēmumu Padome apgalvo, ka EEZ Francijas Gviānas piekrastē atrodas starp teritoriālajiem ūdeņiem un atklāto jūru: tā ir *sui generis* zona, kurai tiek piemērota ANOJTK. Piekrastes valsts kompetence EEZ ir ierobežota, un tas, vai tās piekrišana ir vajadzīga, lai piekļūtu EEZ, ir atkarīgs no piekļuves mērķa. Šajā ziņā ne starptautiskajās tiesībās, ne ES tiesībās nav noteikta prasība par formālu nolīgumu.

137. Padome apgalvo, ka ne Deklarācijas mērķis, ne tās saturs šajā lietā nav ārpus LESD 43. panta 3. punkta piemērojamības, proti, zvejas iespēju noteikšanas un piešķiršanas. Pat ja Tiesa konstatētu, ka Deklarācijas otrās līdz ceturtās daļas pamats nevar būt LESD 43. panta 3. punkta noteikumi, šī tiesību norma tomēr būtu pareizs juridiskais pamats, jo šie punkti attiecas uz apstrīdētā Lēmuma pamatmērķi, proti, apstiprināt Savienības saistības piešķirt Venecuēlas kuģiem atļauju zvejot EEZ.

Vērtējums

138. Šajā tiesvedībā Tiesai ir jāinterpretē LESD 43. panta 2. un 3. punkts⁷¹, lai noteiktu, ar kuru tiesību normu bija jāpamato apstrīdētais Lēmums. Līdz ar to nav izsmeloši jānosaka visi pasākumi, attiecībā uz kuriem tiek piemērota katra no šīm tiesību normām.

139. Šķiet, ka visi lietas dalībnieki piekrīt, ka, ja LESD 43. panta 3. punkts nav Lēmuma pareizais juridiskais pamats, tad 43. panta 2. punkts gan tāds ir.

140. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ES tiesību akta juridiskā pamata izvēle ir jāpamato ar objektīvu informāciju, tostarp ar šī tiesību akta mērķi un saturu, ko tiesa var pārbaudīt⁷². Tāpēc ir jāpārbauda Lēmuma saturs un mērķis. Var tikt vērtēts arī tiesiskā regulējuma konteksts⁷³. Tiesību normas juridiskais pamats nosaka tās pieņemšanai ievērojamās procedūras⁷⁴.

141. Ja tiesību aktam ir divi mērķi vai divas sastāvdaļas un ja vienu no tiem var atzīt par galveno vai izšķirošo (bet otram ir tikai palīgraksturs), šis tiesību akts ir jāpamato tikai ar vienu juridisko pamatu, proti, ar to, ar ko ir saistīts galvenais vai izšķirošais mērķis vai sastāvdaļa⁷⁵. Ja tiesību aktam ir vairāki nedalāmi saistīti mērķi vai tas sastāv no vairākām daļām un viens no tiem nav uzskatāms par netiešu un pakārtotu otram, šāds tiesību akts ir jābalsta uz dažādiem atbilstīgiem juridiskiem pamatiem⁷⁶.

142. Vispirms es izvērtēšu Lēmuma saturu un mērķi(us).

143. Lēmuma preambulas pirmajā apsvērumā ir aprakstīta Venecuēlas kuģu zvejošanas ES ūdeņos, it īpaši Francijas Gviānas piekrastes EEZ, norise, ievērojot piemērojamos ES tiesību aktus par zvejas resursu saglabāšanu un pārvaldību. Preambulas otrajā apsvērumā ir uzsvērts, kāpēc ir jānodrošina darbības nepārtrauktība, proti, jo Francijas Gviānas apstrādes rūpniecība ir atkarīga no šo zvejas kuģu izkrāvumiem. Preambulas trešajā apsvērumā ir noteikts Deklarācijas saturs, proti, apstiprināt ES “gatavību izdot zvejas atļaujas ierobežotam skaitam zvejas kuģu, kas kuģo ar Venecuēlas karogu, ar nosacījumu, ka tie atbilst piemērojamajiem juridiski saistošajiem Savienības tiesību aktiem.”

144. Ar Lēmuma 1. panta noteikumiem ES vārdā ir apstiprināta Venecuēlai adresētā Deklarācija. 2. pants attiecas uz Deklarācijas paziņošanu Venecuēlai.

145. Es jau izpētīju Deklarācijas saturu un mērķus, pārbaudot, vai ES bija kompetenta to pieņemt⁷⁷.

146. Manuprāt, ar Deklarāciju ES uzņemas piešķirt Venecuēlas zvejas kuģiem piekļuvi ES ūdeņiem, *lai tajos zvejotu*. Šī konkrētā veida piekļuve var tikt piešķirta tikai pēc tam, kad ir noteiktas zvejas iespējas un izdotas zvejas atļaujas.

147. Tomēr Lēmumā (tostarp tam pievienotajā Deklarācijā) *nav*:

— noteikts 2012. gadam maksimālais zvejas atļauju skaits Venecuēlas kuģiem vai maksimālais kuģu skaits, vai zivju sugas (tas vēlāk tika paredzēts Regulas Nr. 44/2012 36. panta 1. punktā un tās VIII pielikumā)⁷⁸;

71 — Skat. arī lietas C-124/13 Parlaments/Padome un C-125/13 Komisija/Padome, kas šobrīd tiek izskatītas Tiesā.

72 — Spriedums Komisija/Padome, C-137/12, EU:C:2013:675, 52. punkts un tajā minētā judikatūra.

73 — Skat. spriedumu Komisija/Parlaments un Padome, C-411/06, EU:C:2009:518, 64. punkts.

74 — Skat. spriedumu Parlaments/Padome, C-130/10, EU:C:2012:472, 80. punkts.

75 — Spriedums Komisija/Padome, EU:C:2013:675, iepriekš minēts 72. zemsvītras piezīmē, 53. punkts un tajā minētā judikatūra.

76 — Skat., piemēram, spriedumu Komisija/Parlaments un Padome, EU:C:2009:518, iepriekš minēts 73. zemsvītras piezīmē, 47. punkts un tajā minētā judikatūra.

77 — Skat. iepriekš 74.–78. punktu.

78 — Skat. iepriekš 26. punktu.

- noteikti īpaši nosacījumi, kuri jāievēro, lai 2012. gadā Venecuēlas kuģiem piešķirtu zvejas atļaujas ES ūdeņos (tas vēlāk tika paredzēts Regulas Nr. 44/2012 VIII pielikuma zemspējas piezīmē)⁷⁹, vai
- izdotas individuālas zvejas atļaujas Venecuēlas kuģiem (tās vēlāk tika izdotas ar Komisijas 2012. gada 26. marta lēmumu)⁸⁰.

148. Ar Deklarāciju ES uzņēmās piešķirt piekļuvi EEZ Francijas Gviānas piekrastē, kas sniedzas ne tālāk kā 200 jūras jūdzes no teritoriālās jūras bāzes līnijām, lai tajā zvejotu. Ja ES vārdā netiktu izteikta piekrišana, Venecuēlas kuģiem būtu liegts ienākt šajos ūdeņos. Tas tā ir, ņemot vērā starptautisko tiesību normas par piekrastes valsts un citu valstu tiesībām un brīvībām tās EEZ. Atbilstoši ANOJTK 56. panta 1. punkta a) apakšpunktam tieši piekrastes valstij (šajā gadījumā – ES ar Francijas starpniecību) ir suverēnas tiesības izpētīt un izmantot, saglabāt un rīkoties ar dabas resursiem šajos ūdeņos. Līdz ar to piekrastes valstij ir tiesības atteikt vai atļaut kuģiem ar citas valsts karogu piekļūt tās EEZ ikvienam mērķim, izņemot tos (kā, piemēram, kuģošanas brīvība), attiecībā uz kuriem visām valstīm ir piekļuves tiesības EEZ saskaņā ar ANOJTK 58. panta 1. punktu. Kā Tiesa norādījusi spriedumā lietā *Poulsen* un *Diva Navigation*⁸¹, piekrastes valsts jurisdikcija gan teritoriālajā jūrā, gan EEZ nav absolūta; atbilstoši jūras tiesībām (un it īpaši ANOJTK) piekrastes valstij ir jāņem vērā kuģu ar citas valsts karogu miermīlīgas caurbraukšanas tiesības pa tās teritoriālo jūru un, it īpaši, kuģošanas brīvība, īstenojot tās pilnvaras EEZ. Tomēr zvejošana nav miermīlīga caurbraukšana vai brīva kuģošana.

149. Piekrastes valstij ir arī pienākumi attiecībā uz dzīvo resursu EEZ saglabāšanu (ANOJTK 61. pants) un izmantošanu (ANOJTK 62. pants). Līdz ar to saskaņā ar ANOJTK 62. panta 2. punktu, ja pašai piekrastes valstij nav iespējas nozvejojot visu pieļaujamo limitu, tad tā “ar līgumu starpniecību vai cita veida vienošanos” piešķir citām valstīm pieeju šim pārpalikumam. Ja piekļuve ir piešķirta, ANOJTK 62. panta 4. punktā ir paredzēts, ka citu valstu pilsoņiem, kas nodarbojas ar zvejniecību EEZ, ir jāievēro saglabāšanas noteikumi un citi noteikumi un nosacījumi, kurus noteikusi piekrastes valsts savos tiesību aktos.

150. Manuprāt, Deklarācija pilda tieši šo funkciju – tā ir “līgums vai cita veida vienošanās”, ar kuru starpniecību ES uzņemas piešķirt piekļuvi trešai valstij. Neizsakot piekrišanu, Venecuēlas kuģi nevar zvejot ES ūdeņos.

151. Ja šāds tiesību akts ir jāpieņem saskaņā ar LESD 218. pantā paredzētajiem procesuālajiem noteikumiem un ja tas attiecas uz jomu, kurai tiek piemērota parastā likumdošanas procedūra vai īpašā likumdošanas procedūra, Parlamentam ir jādod sava piekrišana, pirms Padome var pieņemt lēmumu par Deklarācijas apstiprināšanu. Tas tā ir, jo abas iekšējās procedūras ir *likumdošanas* procedūras.

152. Šeit es saskatu atšķirību starp kompetences raksturu un pamatu, kas nosaka Parlamenta dalību saistībā ar ārēju darbību atbilstoši LESD 218. pantam. Neanalizējot Līgumu angļu valodas redakcijas formulējumu attiecībā uz jēdzieniem “areas” un “fields” LESD 3. panta 1. punktā, 4. un 6. pantā minētais jomu (“areas”) apraksts, lai attiecīgi noteiktu ES ekskluzīvo, dalīto un atbalsta kompetenci, attiecas uz kompetenču sadalījumu starp ES un dalībvalstīm. Savukārt LESD 218. panta 6. punkts (kurā angļu valodas redakcijā ir izmantots jēdziens “jomas” (“fields”), manuprāt, attiecas uz kompetenču sadalījumu starp ES iestādēm, it īpaši Parlamenta kompetenci attiecībā pret Padomes kompetenci.

79 — Turpat.

80 — Skat. iepriekš 52. punktu.

81 — Skat. spriedumu C-286/90, EU:C:1992:453, 25. punkts.

153. Tāpēc apstāklis, ka atbilstoši LESD 3. panta 1. punkta d) apakšpunktam ES ir ekskluzīva kompetence attiecībā uz jūras bioloģisko resursu saglabāšanu saskaņā ar KZP un pasākumi, kas vajadzīgi KZP mērķu sasniegšanai, saskaņā ar LESD 43. panta 2. punktu Parlamentam un Padomei ir jānosaka, ievērojot parasto likumdošanas procedūru⁸², pats par sevi nav risinājums jautājumam par Lēmuma, ar kuru tiek apstiprināta Deklarācija, pieņemšanas pareizu juridisko pamatu. Šāds secinājums nozīmētu, ka netiek ņemts vērā LESD 43. panta 3. punkta formulējums, kurā ir paredzēts, ka noteiktus pasākumus, kas vajadzīgi KZP mērķu sasniegšanai, var noteikt bez Parlamenta piekrišanas, jo tie skar jomu(as), uz kuru ir attiecināms *nelegislatīvs* akts.

154. Nolīgums var attiekties uz vienu vai vairākām jomām, kurās daļēji tiek piemērota parastā likumdošanas procedūra un daļēji – cita procedūra. Tomēr šajā tiesvedībā neviens lietas dalībnieks nav apgalvojis, ka Lēmums tā priekšmeta dēļ būtu bijis jāpieņem, pamatojoties uz LESD 43. panta 2. un 3. punktu.

155. Ar Lēmumu tiek nodrošināta vislabvēlīgākā dzīvo resursu izmantošana EEZ, pārvaldot šos resursus, lai iegūtu ekonomiskās un sociālās priekšrocības, ko tie sniedz, un saglabājot tos. Līdz ar to tas ir pasākums, kas vajadzīgs, lai sasniegtu KZP mērķus, it īpaši tos, kuri ir paredzēti LESD 39. pantā⁸³. Tāpēc noteicošajam sākumpunktam ir jābūt apstāklim, ka Lēmums ir jāpamato ar LESD 43. panta 2. punkta noteikumiem.

156. Es neuzskatu, ka LESD 43. panta 3. punkta noteikumi ietekmē šo nostāju. Šī tiesību norma tiek piemērota pasākumiem, kuri ir šauri formulēti, bet tomēr visi arī ir vajadzīgi, lai sasniegtu KZP mērķus. Līdz ar to no LESD 43. panta 3. punkta formulējuma izriet, ka tie noteikti tiek piemēroti cenu, nodevu, atbalsta, nozvejas daudzuma ierobežojumu noteikšanai (lai arī kādā veidā tas tiek noteikts vai izteikts), kā arī zvejas iespēju un dalībvalstu un trešo valstu, kam tās piešķirtas, noteikšanai, paredzot, ko, kad, kur, kādā apjomā un kādiem mērķiem var zvejot.

157. Ar attiecīgo Lēmumu netiek noteikts neviens no šiem pasākumiem⁸⁴.

158. Tomēr lietas dalībnieki nav vienprātis par to, vai LESD 43. panta 3. punkta noteikumi attiecas uz pasākumiem, kas nav šajā sarakstā, it īpaši attiecībā uz pēdējo frāzi šajā tiesību normā par “[...] zvejas iespēju noteikšanu un piešķiršanu.” Šajā ziņā Padomes argumentācijas pamats, šķiet, ir vienojošais jēdziens, kas nosaka pasākumu un tā priekšmetu. Tā, piemēram, franču valodas redakcijā tas skan šādi “les mesures relatives à”, vācu valodas redakcijā – “die Maßnahmen zur”, holandiešu valodas redakcijā – “de maatregelen [...] voor” un spāņu valodas redakcijā – “las medidas relativas a”. Šķiet, lielākajā daļā pārējo valodu redakciju tiek izmantots līdzīgs vienojošais jēdziens. Tomēr angļu valodas redakcijā tas ir “measures on” (“pasākumi par”).

159. Grūtības noteikt Padomes pilnvaru piemērojamības jomu saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu ir tajā apstākļi, ka, no vienas puses, tajā ir paredzēts izsmēlošs priekšmetu uzskaitījums un, no otras puses, ar vienojošo jēdzienu tiek paplašināta pasākumu, kas ir paredzēti LESD 43. panta 3. punktā, piemērojamība.

82 — Šī procedūra ir paredzēta LESD 294. pantā.

83 — Tie atbilst mērķiem, kas ar ANOJTK 62. panta 2. un 3. punkta noteikumiem ir attiecināti uz līgumu vai cita veida vienošanos, ar kuru citām valstīm tiek piešķirta piekļuve pieļaujamās nozvejas pārpalikumam.

84 — Skat. iepriekš 147. punktu.

160. Es piekrītu Padomei par to, ka no LESD 43. panta 3. punktā minētā vienojošā jēdziena izriet, ka minētā tiesību norma, skatīta atsevišķi, var attiekties ne tikai uz pasākumiem, ar kuriem faktiski tiek noteiktas un/vai piešķirtas zvejas iespējas, bet arī uz tiem, kas plašākā nozīmē “attiecas uz” to noteikšanu un piešķiršanu. Lasot šo tiesību normu kopā ar 44. panta otro daļu, no LESD izriet, ka citos kontekstos Līguma izstrādātāji ir izmantojuši formulējumu “nosaka” (“shall fix”), nošķirot to no formulējuma “pasākumi par noteikšanu” (“measures on the fixing”)⁸⁵. Tas savukārt liek uzdot jautājumu par to, kāda ir formulējuma “attiecas uz” nozīme šajā kontekstā.

161. Es neesmu pārliecināta, ka LESD 43. panta 3. punkts tiek piemērots visiem pasākumiem, kas ir jebkādā veidā saistīti ar zvejas iespējām.

162. Vienojošā jēdziena tiešais konteksts ir darbības vārds “noteikt” un lietvārds “piešķiršana”. Tas liek domāt, ka LESD 43. panta 3. punkta noteikumi neattiecas uz *visiem* pasākumiem par zvejas iespējām vai ar tām saistītiem pasākumiem. Proti, LESD 43. panta 3. punktā paredzētajiem pasākumiem ir jāattiecas uz aktiem, ar kuriem tiek noteikts, ko nozīmē zvejas iespējas, un ar kuriem tās tiek piešķirtas dalībvalstīm un, iespējams, trešajām valstīm. Pasākumi, kas attiecas uz citiem zvejas iespēju aspektiem, nav iekļauti LESD 43. panta 3. punkta formulējumā.

163. LESD 43. panta 3. punkts ir jālasa visa LESD 43. panta kontekstā. LESD 43. panta 2. un 3. punktu var salīdzināt, pamatojoties uz diviem aspektiem: pasākumiem, kas tajos ir paredzēti, un procedūrām, kas tajos noteiktas šo pasākumu noteikšanai.

164. Lai arī ar procedūru nevar noteikt tiesību normas materiālās piemērošanas jomu, attiecībā uz plašāku pasākumu klāstu izstrādātāji ir paredzējuši parasto likumdošanas procedūru saskaņā ar LESD 43. panta 2. punktu, bet attiecībā uz pasākumiem, uz kuriem citādi tiktu attiecināti LESD 43. panta 2. punkta noteikumi, – nelegislatīvu procedūru saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu. Manuprāt, neatkarīgi no tā, vai LESD 43. panta 3. punkts ir vai nav izņēmums no LESD 43. panta 2. punkta, kas ir jāinterpretē šauri, LESD 43. panta 3. punktā ir noteikta to pasākumu apakš kategorija, uz kuriem citādi tiktu attiecināts LESD 43. panta 2. punkts, piemērojot tiem atsevišķu procedūru bez Parlamenta dalības. Manuprāt, tas tā ir, jo LESD 43. panta 3. punktā paredzētie pasākumi ietver lēmumus, kas ir jāpieņem, pamatojoties uz detalizētu (un bieži arī tehnisku) derīgas informācijas par noturīgiem zivsaimniecības izmantošanas līmeņiem un šo resursu saglabāšanu un pārvaldību vērtējumu (atkarībā no apstākļiem). Savukārt pasākumiem, kas ir priekšnosacījums zvejas iespēju noteikšanai un piešķiršanai, ir piemērojami LESD 43. panta 2. punkta nosacījumi.

165. Pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā nevienā Līguma nosacījumā nebija konkrēti paredzētas procedūras par zvejas iespēju noteikšanu un piešķiršanu. Taču EKL 37. panta 2. punkta trešajā daļā attiecībā uz KLP bija paredzēts: “Padome pēc Komisijas priekšlikuma un konsultācijām ar Eiropas Parlamentu ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem regulas, izdod direktīvas vai pieņem lēmumus, neskarot rekomendācijas, ko tā var pieņemt”.

166. Šī tiesību norma bija 2002. gada pamatregulas juridiskais pamats. Šīs regulas 20. panta 1. punktā bija paredzēta lēmumu pieņemšanas procedūra (bez Parlamenta dalības) “[...] par nozvejas un/vai zvejas intensitātes ierobežojumiem un par zvejas iespēju sadalījumu starp dalībvalstīm, kā arī par nosacījumiem, kas saistīti ar šiem ierobežojumiem” – šie pasākumi bija jānosaka Padomei ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma. 20. panta 4. punktā bija paredzēts, ka Padome arī nosaka “[...] zvejas iespējas, kas pieejamas ārpuskopienas valstīm [ES] ūdeņos, un piešķir šīs iespējas katrai ārpuskopienas valstij”.

167. Procedūru salīdzinoša nodalīšana tagad ir paredzēta Līgumos (tomēr tajos nav nošķirts, vai zvejas iespējas tiek noteiktas attiecībā uz trešām valstīm vai dalībvalstīm).

85 — Šajā tiesību normā ir noteikts: “Komisija nosaka šos maksājumus tādā apjomā, kāds vajadzīgs, lai atjaunotu līdzsvaru; tā var atļaut arī citus pasākumus, kuru sīkākus nosacījumus tā precizē.”

168. Faktiski LESD 43. panta 3. punkta formulējums ir ļoti līdzīgs tam, kas minēts Līguma par Konstitūciju Eiropai III-231. panta 3. punktā⁸⁶: “Padome pēc Komisijas priekšlikuma pieņem Eiropas noteikumus vai lēmumus par cenu, nodevu, atbalsta un kvantitatīvo ierobežojumu noteikšanu, kā arī par zvejas iespēju noteikšanu un piešķiršanu”. Pretēji 2002. gada pamatregulas 20. panta formulējumam šajā tiesību normā nav norādes uz “nosacījumiem, kas saistīti ar šiem [nozvejas un zvejošanas] ierobežojumiem”.

169. Lai arī varētu būt piemēroti interpretēt LESD 43. panta 3. punktu tādējādi, ka tas attiecas uz pasākumiem, kuri nav ietverti pašā lēmumā par to, kas, ko un kur var zvejot, manuprāt, pasākumi, kuri ir *priekšnosacījums* šim lēmumam, nav noteikti šajā tiesību normā.

170. Es uzskatu, ka Komisijai ir taisnība par to, ka saskaņā ar ES un starptautisko tiesību normām Venecuēlas kuģu piekļuvei ES ūdeņiem bija jāparedz starptautisks regulējums. Ņemot to vērā, Padome nevar izmantot savas pilnvaras saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu un Komisija nevar izdot zvejas atļaujas, ja *pirms tam* nav ES lēmuma par to, ka tā atsakās no savām suverēnajām tiesībām EEZ. Ja vien Venecuēlai netiek piešķirta piekļuve ES ūdeņiem, lai tajos zvejotu, un līdz brīdim, kad tas tiek izdarīts, nevar būt nosakāmu zvejas iespēju. Starptautiskais regulējums ir priekšnosacījums, lai Padome varētu izmantot savas pilnvaras veikt pasākumus zvejas iespēju noteikšanai un piešķiršanai Venecuēlai.

171. Tāpēc Lēmums pats par sevi nevar tikt pamatots ar LESD 43. panta 3. punktu. Tajā ietvertais vienojošais jēdziens nevar būt tik plašs, lai tas tiktu attiecināts uz pasākumiem, bez kuriem nav nosakāmu un piešķiramu zvejas iespēju. No tā izriet, ka Lēmuma juridiskajam pamatam bija jābūt LESD 43. panta 2. punktam un 218. panta 6. punkta a) apakšpunkta v) punktam un pirms tā pieņemšanas bija jāsaņem Parlamenta piekrišana. Tādējādi es secinu, ka pirmais pamats lietā C-103/12 un pirmā pamata pirmā un otrā daļa lietā C-165/12 ir apmierināmi.

Apgalvojums par juridiskā pamata izvēles pamatojuma pretrunīgumu (pirmā pamata trešā daļa lietā C-165/12)

172. Komisijas pirmā pamata trešā daļa, kā minēts tās prasībā, ir par to, ka Padome ir gan kļūdaini norādījusi juridiskā pamata izvēles pamatojumu, gan, pretēji LESD 295. panta saturam, nav konsultējusies ar Parlamentu un Komisiju par šo savu izvēli. Lēmumā nav pamatots apstāklis, kāpēc deklarācija, ar kuru tiek piešķirta piekļuve ES ūdeņiem, būtu jāuzskata par zvejas iespēju noteikšanas pasākumu. Proti, Komisija uzskata, ka pamatojums ir pretrunīgs. Komisija apgalvo, ka Deklarācijas nosaukumā ir skaidri norādīts uz zvejas iespējām. Tomēr Deklarācijas teksts ir par piekļuves piešķiršanu ES ūdeņiem kuģiem, kuriem ir jāievēro atsevišķi KZP noteikumi. Tas neatbilst prasībai par to, ka vispārēji piemērojama akta pamatojumam jābūt loģiskam un bez iekšējām pretrunām, kā arī prasībai par starpiestāžu konsultācijām.

173. Šķiet, savā atbildē Komisija ievērojami ir sašaurinājusi šī pamata piemērojamību. Attiecībā uz pirmo daļu tā ir norādījusi, ka tā nav apgalvojusi, ka pamatojums būtu bijis nepietiekams vai ka tāds nebūtu sniegts vispār. Tās pozīcija vairāk ir tāda, ka var tikt uzskatīts, ka pamatojums ir kļuvis pretrunīgs Padomes izdarīto tekstuālo izmaiņu dēļ. Attiecībā uz pamata otro daļu tā nav apgalvojusi, ka minētais būtu atsevišķs atcelšanas pamats. Komisija nav turpinājusi uzturēt šo pamatu, atzīstot, ka Parlaments nav iesniedzis līdzīgu pamatu.

86 — OV 2004, C 310, 1. lpp. Šis formulējums bija 2007. gada starpvaldību konferences darba pamats (POLGEN 74, 2007. gada 26. jūnijs).

174. Padome ir norādījusi, ka LESD 296. panta otrajā daļā noteiktās prasības ir tikušas ievērotas, jo Lēmuma preambulas pirmajā un otrajā apsvērumā ir paredzēts Lēmuma pieņemšanas konteksts un preambulas trešajā apsvērumā ir paredzēts Lēmuma mērķis, proti, apstiprināt, ka ES piešķirs zvejas atļaujas noteiktam skaitam Venecuēlas kuģu. Padome arī apgalvo, ka uz procedūru ir attiecināmi LESD 218. pantā, nevis tā 295. pantā paredzētie noteikumi. Katrā ziņā Komisijas paziņojumi, iebilstot pret Padomes veiktajām izmaiņām tās priekšlikumā, apliecinot, ka Komisija bija iesaistīta procedūras īstenošanā.

175. Es saprotu, ka no Komisijas pieteikuma izriet, ka tās pirmā pamata trešā daļa lietā C-165/12 ir par vajadzību pamatot juridisko aktu (LESD 296. panta otrā daļa) un starpiestāžu sadarbību (LESD 295. pants).

176. Lai arī, ņemot vērā Komisijas atbildi, šķiet, ka tā ir atteikusies no šīs sava pirmā pamata daļas kā Lēmuma atcelšanas pamata, es norādu, ka (pietiekama) pamatojuma nesniegšana ir uzskatāma par būtisku procesuālo prasību pārkāpumu, ko Tiesa var izvirzīt un kas tai pat ir jāaplūko pēc savas ierosmes⁸⁷.

177. LESD 296. panta otrajā daļā paredzētā prasība sniegt juridiskā akta pieņemšanas pamatojumu nozīmē, ka iestādes, kura veikusi apstrīdēto pasākumu, argumentācija ir jāatspoguļo “[..] skaidri un nepārprotami [..], lai ieinteresētās personas uzzinātu veiktā pasākuma pamatojumu un Tiesa varētu veikt kontroli [..]”. Pamatojumā nav jānorāda visi vērā ņemamie tiesiskie un faktiskie elementi⁸⁸. Tas, vai prasība ir ievērota, ir atkarīgs no tiesību akta teksta, satura, kā arī visas tiesību normas, kas reglamentē attiecīgo jautājumu, struktūras⁸⁹.

178. Komisijas pirmā pamata trešo daļu ir grūti izprast, jo, skatot to kopā ar šī pamata pirmo un otro daļu, no tā izriet, ka Komisija prasa atcelt Lēmumu, jo, no vienas puses, ņemot vērā Lēmuma saturu un mērķi, tas ticis pieņemts, pamatojoties uz nepareizu juridisko pamatu, un, no otras puses, tāpēc, ka tajā nav pietiekami pamatots Padomes izvēlētais nepareizais juridiskais pamats.

179. Manuprāt, ja ES akts ir pieņemts, pamatojoties uz nepareizu juridisko pamatu, nav ne vajadzīgs, ne arī vienmēr iespējams pārbaudīt, vai aktu pieņēmusi iestāde ir sniegusi pietiekamu pamatojumu par nepareizo juridisko pamatu. Šādos apstākļos nepareizs juridiskais pamats ir pietiekams atcelšanas pamatojums.

180. Ja Tiesa tomēr nolemtu vērtēt šo Komisijas pamata daļu, pamatojoties uz LESD 295. pantu, es norādu, ka Komisija piekrīt, ka tā varēja paust savu viedokli, un ka katrā ziņā ir skaidrs, ka Padome prasīja Parlamenta atzinumu un Komisija bija cieši iesaistīta procedūrā, kā to apliecina tās atkārtotie paziņojumi. Ar šādu pamatojumu es uzskatu, ka LESD 295. panta pārkāpums nav pierādīts.

181. Tādēļ secinu, ka Komisijas pirmā pamata trešā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

Nepareizas procedūras piemērošana (otrais pamats lietā C-103/12)

182. Ja Tiesa uzskatīs, ka Lēmums var tikt pamatots ar LESD 43. panta 3. punkta noteikumiem, Parlaments apgalvo, ka Padome ir pieļāvusi kļūdu LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunkta interpretācijā, jo Lēmums bija jāpamato ar LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunkta v) punktu. Ja ES tiesību aktos ir paredzēts, ka parastā likumdošanas procedūra ir jāpiemēro, pieņemot tiesību aktus, ar kuriem tiek noteikta ES politika, starptautiskie nolīgumi attiecībā uz šo pašu politiku noteikti ir jānoslēdz tikai pēc Parlamenta piekrišanas saņemšanas. Apstākļi, ka dažiem aktiem par šīs politikas

87 — Skat., piemēram, spriedumu Komisija/Irija u.c., C-89/08 P, EU:C:2009:742, 34. un 35. punkts un tajos minētā judikatūra.

88 — Spriedums Komisija/Padome, C-63/12, EU:C:2013:752, 98. punkts un tajā minētā judikatūra.

89 — Turpat, 99. punkts un tajā minētā judikatūra.

konkrētiem elementiem būtu jāpiemēro cita procedūra, neietekmē procedūru, ar kuru tiek noteikta starptautisku nolīgumu noslēgšana. Šo interpretāciju apstiprina apstāklis, ka vārda “joma” (“field”) nozīme LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunkta v) punkta angļu valodas redakcijā izpratnē atbilst tai vārda “joma” (“area”) nozīmei, kas ir ietverta LESD 3., 4. un 6. pantā.

183. Padome apgalvo, ka, ja Parlamentam nebūtu koplēmuma pilnvaru ārējo attiecību jomā, tam nebūtu šādu pilnvaru arī iekšējo darbību jomā. Turklāt KZP neveidojot vienotu jomu, jo KZP pasākumi attiecas gan uz ekskluzīvās kompetences jomu LESD 3. panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē, gan uz dalītās kompetences jomu LESD 4. panta 2. punkta d) apakšpunkta izpratnē.

184. Manuprāt, nav jāvērtē Parlamenta otrais pamats, jo Lēmums bija jāpamato ar LESD 43. panta 2. punktu un LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunkta v) punktu. Ja tomēr Tiesa nolēmtu to vērtēt, es uzskatu, ka tas ir jānoraida, ņemot vērā šo secinājumu 151.–153. punktā norādīto argumentāciju (attiecībā uz Parlamenta pirmo pamatu lietā C-103/12).

Parlamenta prerogatīvu neievērošana (otrais pamats lietā C-165/12)

185. Komisija apgalvo, ka Padome nav ievērojusi saskaņā ar LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunkta v) punktu noteikto prerogatīvu par Parlamenta piekrišanas saņemšanu par tādu aktu, kāds ir Lēmums. Turklāt Komisija uzsver, ka nepietiek ar to, ka Parlamenta piekrišana ir pieprasīta noteiktā laika posmā. Apstākļos, kas nav vienkārša apspriešana, Līgumos nav paredzēta atļauja Padomei noteikt Parlamentam termiņu un, šim termiņam izbeidzoties, pieņemt lēmumu bez tā piekrišanas.

186. Padome uzskata, ka Lēmums ticis pareizi pamatots ar LESD 218. panta 6. punkta b) apakšpunktu. Parlamentam neesot jābūt veto tiesībām attiecībā uz ārējiem pasākumiem, ja tam nav šādu tiesību attiecībā uz līdzīgiem iekšējiem pasākumiem.

187. Nav strīda par to, ka Padome neprasija Parlamenta piekrišanu pirms Lēmuma pieņemšanas. Ja Lēmums ir ticis nepareizi pamatots ar LESD 43. panta 3. punktu un tas bija jāpamato ar LESD 43. panta 2. punktu, no tā automātiski izriet, ka Lēmums, ciktāl tam ir piemērojams LESD 218. pants, ir jāpieņem ar Parlamenta piekrišanu. Piekrišanas neprasišana ir Parlamenta prerogatīvu neievērošana.

188. Es tiku secinājusi, ka pirmais pamats ir jāapmierina. No tā izriet, ka arī otrais pamats lietā C-165/12 ir jāapmierina.

Komisijas priekšlikuma sagrozišana (trešais pamats lietā C-165/12)

189. Ja Tiesa konstatēs, ka Lēmums ir pasākums, kas attiecas uz zvejas iespēju noteikšanu, un tāpēc noraidīs pirmo pamatu, Komisija apgalvo, ka Padome nav ievērojusi LES 17. pantu un LESD 218. panta 2. punktu, sagrozot Komisijas priekšlikumu un neņemot vērā tās iniciatīvas tiesības. Lai arī LESD 293. panta 1. punktā ir paredzēts, ka principā Padome var izdarīt grozījumus (bet tikai vienprātīgi) Komisijas priekšlikumā, Padome nevar mainīt tā priekšmetu vai mērķus. Šajā kontekstā Komisija pamatojas uz spriedumu, kas pasludināts lietā C-408/95 *Eurotunnel* u.c.⁹⁰. Šajā lietā Padome zvejas iespēju noteikšanu bija paredzējusi kā priekšlikuma mērķi. Tā rezultātā Padome pieņēma lēmumu, it kā Komisija nebūtu sniegusi priekšlikumu.

90 — Spriedums *Eurotunnel* u.c., EU:C:1997:532, 19. punkts.

190. Padome apgalvo, ka ne Komisijas iniciatīvas tiesības, ne arī Padomes tiesības pieņemt lēmumu nav absolūtas. Tā nevar būt, ka katru reizi, Padomei mainot lēmuma juridisko pamatu, tas uzreiz nozīmē Komisijas priekšlikuma sagrozīšanu un Komisijas iniciatīvas tiesību neievērošanu. Faktiski Tiesa jau iepriekš ir apstiprinājusi juridiskā pamata maiņu, ja to izmaina Padome un/vai Parlaments. Priekšlikumā izmaiņas tika veiktas tāpēc, ka tas attiecās uz pasākumu par zvejas iespēju noteikšanu.

191. Komisijas trešais pamats balstās uz pieņēmumu, ka Tiesa noteiks, ka Lēmums un Deklarācija tā pielikumā pareizi ir pamatoti ar LESD 43. panta 3. punktu un LESD 218. pantu. Ja Tiesa man piekristu, ka LESD 43. panta 3. punkts nav bijis pareizs pamats, tai nebūtu jāvērtē šis pamats. Tomēr pilnības labad es to īsi izvērtēšu.

192. Saskaņā ar šo pieņēmumu atbilstoši LESD 218. pantam Komisijai ir jāuzsāk process un Padomei ir jāpieņem lēmums par tiesību akta apstiprināšanu.

193. Es jau izskaidroju, ka LESD 218. pantā paredzētās procedūras ir balstītas uz noteiktu starpiestāžu kompetenču līdzsvaru, kas, salīdzinot ar starptautiskiem nolīgumiem, var atšķirties attiecībā uz vienpusēji saistošām deklarācijām⁹¹. Nevienā no gadījumiem es neinterpretēju LESD 218. panta 6. punktu tādējādi, ka Padomei būtu liegts pieņemt lēmumu *nenoslēgt* nolīgumu vai *nepieņemt* vienpusēji saistošu deklarāciju, vai *neizdarīt* grozījumus Komisijas priekšlikumā (saskaņā ar LESD 293. panta 1. punktu). Vienlaicīgi LESD 218. pantā paredzētā procesa norises gaitā Padome pavisam noteikti nevar izmantot tiesības izdarīt grozījumus tādā veidā, kas būtu pretrunā tās iepriekš pieņemtajiem lēmumiem un darbībām šajā procesā.

194. Šajā tiesvedībā ir acīmredzams, ka Padome ir mainījusi Komisijas priekšlikumu, it īpaši tā juridisko pamatu.

195. Manuprāt, visi lietas dalībnieki būtībā piekrīt, ka gan Komisijas priekšlikums, gan grozītais priekšlikums, kuru pieņēma Padome, attiecās uz pasākumu, ar kuru ES piekrīt Venecuēlas kuģiem piešķirt piekļuvi ES ūdeņiem. To vidū nav vienprātības par to, kā saskaņā ar LESD 43. pantu būtu raksturojams šis pasākums un līdz ar to arī tā juridiskais pamats.

196. Līdz ar to, ja Lēmums pareizi ir ticis balstīts uz LESD 43. panta 3. punktu un 218. pantu, tad Padome būtībā ir izlabojusi Komisijas priekšlikumā minēto juridisko pamatu.

197. Protams, ES pasākuma juridiskais pamats ir jābalsta uz objektīviem apstākļiem, it īpaši tā mērķi un saturu, kas var tikt pārbaudīti tiesā⁹². Taču, lai gan šie apstākļi var palikt nemainīgi, tie tomēr var izraisīt dažādus viedokļus par atbilstošu juridisko pamatu. Ja šādos apstākļos Padome izmaina (pamatoti, šī pamata pieņēmuma kontekstā) juridisko pamatu, tas nebūt uzreiz nenozīmē, ka Padome ir izmainījusi Komisijas priekšlikuma piemērojamību attiecībā uz priekšmetu un mērķi (kā tas izriet no šīs tiesvedības).

198. Ievērojot minēto, es uzskatu, ka Padome, izdarot grozījumus Komisijas priekšlikumā, nav pārsniegusi savu pilnvaru robežas. Tāpēc es noraidītu trešo pamatu lietā C-165/12 kā nepamatotu.

91 — Skat. iepriekš 116.–118. punktu.

92 — Skat. iepriekš 140. punktu.

Prasība atstāt spēkā Lēmuma iedarbību

199. Pamatojoties uz LESD 264. panta otro daļu, lietā C-165/12 Komisija lūdz Tiesu atstāt spēkā atceltā Lēmuma iedarbību, ja tā to atceltu, un konkretizēt šo iedarbību. Šīs tiesību normas darbībai ir jābeidzas brīdī, kad Padome ar Parlamenta piekrišanu ir aizstājusi Lēmumu ar aktu, kas pieņemts, pamatojoties uz pareizu juridisko pamatu, vai arī, ja Parlaments nedod savu piekrišanu, brīdī, kad ir izbeidzies īss termiņš, kurā Padome un Komisija varētu veikt pasākumus, kas saskaņā ar starptautisko tiesību normām ir vajadzīgi, lai informētu Venecuēlu par verbālās notas atsaukšanu un paziņotu zvejas kuģu īpašniekiem, ka viņu zvejas atļaujas ir atsauktas.

200. Lietā C-103/12 Parlaments nav izvirzījis līdzīgu prasību. Tomēr savā atbildē Parlaments ir norādījis, ka tas nesaskata šķēršļus atstāt spēkā Lēmuma iedarbību.

201. Neviens no lietas dalībniekiem neiebilst pret šo prasību, lai gan ne visi lietas dalībnieki atbalsta Komisijas nostāju, ka Tiesai ir jāierobežo sava sprieduma iedarbība, nenosakot konkrētu laika posmu, kurā ir jāpieņem jauns lēmums.

202. Es jau secināju, ka Lēmums ir jāatceļ. Līdz ar to saskaņā ar ES (un starptautisko tiesību normām) izzustu gan pamats Venecuēlas piekļuvei ES ūdeņiem, gan arī pamats citiem pasākumiem par zvejas iespēju noteikšanu un piešķiršanu un zvejas atļauju izdošanu Venecuēlas kuģiem.

203. Būtisks pamatojums par tiesisko noteiktību⁹³ un vajadzība izvairīties no smagām negatīvām sekām⁹⁴ var attaisnot lēmumu par atceltā akta iedarbības atstāšanu spēkā.

204. Nav strīda par to, ka Venecuēlas kuģu zvejošana ES ūdeņos ievērojami veicina apstrādes rūpniecības sociālo un ekonomisko attīstību Francijas Gviānā, kas ir atkarīga no šiem izkrāvumiem. Lai kāds arī būtu šīs piekļuves juridiskais pamats, pēkšņas ilggadējas kārtības par piekļuves piešķiršanu šiem ūdeņiem pārtraukšana visticamāk negatīvi ietekmēs šo rūpniecības nozari. Tā var arī ietekmēt zivsaimniecības pārvaldību ES ūdeņos.

205. Līdz ar to Lēmuma iedarbība ir jāatstāj spēkā, līdz saprātīgā termiņā stāsies spēkā no jauna ar pienācīgu juridisko pamatu pieņemts lēmums.

Tiesāšanās izdevumi

206. Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Gan Parlaments, gan Komisija ir prasījuši atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Reglamenta 140. panta 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis, kas iestājas lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

93 — Skat., piemēram, spriedumus Parlaments/Padome, C-490/10, EU:C:2012:525, 90. un 91. punkts, un Parlaments/Padome, C-414/04, EU:C:2006:742, 59. punkts.

94 — Skat., piemēram, spriedumu Parlaments/Padome, EU:C:2006:742, iepriekš minēts 93. zemsvītras piezīmē, 59. punkts.

Secinājumi

207. Ievērojot iepriekš izklāstītos apsvērumus, es ierosinu Tiesai:

- atcelt Padomes 2011. gada 16. decembra Lēmumu 2012/19/ES par to, lai Eiropas Savienības vārdā apstiprinātu Deklarāciju par to, ka zvejas kuģiem, kuri kuģo ar Venecuēlas Bolīvāra Republikas karogu, piešķir zvejas iespējas ES ūdeņos Francijas Gviānas piekrastes ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā;
- noteikt, ka atbilstoši LESD 264. panta otrajai daļai Lēmuma 2012/19 iedarbība tiek atstāta spēkā, līdz saprātīgā termiņā stāsies spēkā no jauna ar pienācīgu juridisko pamatu pieņemts lēmums;
- piespriest Padomei segt savus tiesāšanās izdevumus un atlīdzināt Parlamenta un Komisijas tiesāšanās izdevumus, kā arī
- piespriest personām, kas iestājušās lietā, segt savus tiesāšanās izdevumus pašām.